

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Analýza dostupnosti ekonomických dat o rozvoji obce jako předpoklad efektivní
veřejné kontroly
Ondřej Dobeš

Bakalářská práce
2018

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Ondřej Dobeš**
Osobní číslo: **E15118**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa: Ekonomika pro kriminalisty a cel-
níky**
Název tématu: **Analýza dostupnosti ekonomických dat o rozvoji obce jako
předpoklad efektivní veřejné kontroly**
Zadávající katedra: **Ústav ekonomických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Záměrem práce je posoudit dostupnost ekonomických dat, která zveřejňují vybrané obce Pardubického kraje na svých webových stránkách, případně v jiných veřejně dostupných materiálech. Data budou posuzována pro potřeby provádění odborné i laické veřejné kontroly aktivity obcí. Student bude analyzovat jak jejich dostupnost, tak aktuálnost a obsah, případně další vybrané charakteristiky.

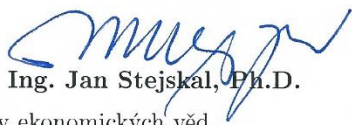
Osnova:

- Obec a její funkce.
- Veřejná kontrola na úrovni obce.
- Data a způsob zpracování.
- Interpretace a vizualizace získaných výsledků.

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

NEMEC, J. *Kontrola ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. 158 s. ISBN 978-80-7357-558-8.
PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
POLIÁN, M. *Organizace a činnost veřejné správy*. Praha: Prospektrum, 2001. 342 s. ISBN 80-7175-098-0.

Vedoucí bakalářské práce:

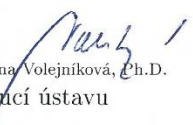

doc. Ing. Jan Stejskal, Ph.D.
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: 1. září 2017

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2018

doc. Ing. Romana Provazníková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2017

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 19. 4. 2018

Ondřej Dobeš

PODĚKOVÁNÍ

Chtěl bych tímto poděkovat svému vedoucímu doc. Ing. Janu Stejskalovi, Ph.D. za jeho čas a cenné rady při zpracování bakalářské práce. Velké díky patří i řediteli regionální kanceláře CzechInvestu v Pardubicích, panu Ing. Tomáši Vlasákovi, za odbornou pomoc.

ANOTACE

Cílem práce bylo posoudit dostupnost, aktuálnost a obsah ekonomických dat, které zveřejňují obce Pardubického kraje na svých webových stránkách, k potřebám provádění odborné i laické veřejné kontroly. První část bakalářské práce vysvětluje pojem veřejná kontrola a její důležitost. Další část se zabývá konkrétní analýzou obcemi poskytovaných informací.

KLÍČOVÁ SLOVA

veřejná kontrola, veřejný sektor, právní předpisy, kontrolní výbor, územní samospráva, kontrolní proces

TITLE

Analysis of the availability of economic data on the development of the municipality as a prerequisite for effective public control

ANNOTATION

The goal of this thesis was to assess the availability, up-to-date and content of economic data published by the municipalities of Pardubice Region on their web pages, the needs of carrying out professional and lay public control. The first part of the bachelor thesis explains the concept of public control and its importance. The next part deals with a specific analysis of the municipal information provided.

KEYWORDS

public control, public sector, legislation, control committee, territorial self-government, control process

Obsah

Úvod.....	11
1 Veřejný sektor a veřejná kontrola.....	12
1.1 Veřejný sektor.....	12
1.1.1 Znaky a členění veřejného sektoru.....	13
1.1.2 Role veřejného sektoru ve společnosti.....	14
1.1.3 Funkce veřejného sektoru.....	15
1.2 Veřejná kontrola.....	16
1.2.1 Druhy veřejné kontroly.....	16
1.2.2 Legislativní rámec veřejné kontroly.....	19
1.2.3 Institucionální rámec veřejné kontroly.....	21
2 Realizace veřejné kontroly.....	24
2.1 Společné rysy kontrolních procesů.....	24
2.1.1 Ochrana osobních údajů.....	26
2.1.2 Povinně zveřejňované informace na úrovni obcí.....	26
2.1.3 Transparentnost.....	27
2.2 Kontrola plnění usnesení v rámci samostatné působnosti.....	28
2.3 Veřejná kontrola naplňování plánu rozvoje obce.....	29
2.3.1 Základní principy kontroly a hodnocení strategického plánu obce.....	31
2.3.2 Hodnocení realizace strategického plánu.....	31
2.3.3 Průběžná kontrola plnění strategického plánu.....	32
3 Analýza informací potřebných pro výkon veřejné kontroly.....	34
3.1 Data a kritéria hodnocení.....	35
3.2 Výsledky hodnocení.....	40
3.2.1 Hodnocení základních informačních zdrojů.....	41
3.2.2 Hodnocení informací o rozvoji obce.....	44

3.2.3	Hodnocení informací o podnikatelském prostředí v obci.....	45
3.2.4	Hodnocení informací o veřejné kontrole	48
3.3	Shrnutí výsledků.....	48
Závěr	52
Literatura	54

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Znázornění postupných kroků kontroly strategického plánu	30
Obrázek 2: Rozložení jednotlivých obcí s rozšířenou působností v Pardubickém kraji	36
Obrázek 3: Publikace vyhlášek obce na webu	41
Obrázek 4: Zveřejňování strategického plánu obce	42
Obrázek 5: Popis, jak může občan požádat o informace	43
Obrázek 6: Dostupnost zápisů z jednání samosprávných orgánů obce	43
Obrázek 7: Aktualizace strategického plánu	44
Obrázek 8: Vyhodnocení strategického plánu na webu obce	45
Obrázek 9: Informace pro podnikatele v samostatné sekci	46
Obrázek 10: Informace o dotacích	46
Obrázek 11: Informace (cena, rozloha, ...) k pronájmu nebo prodeji nemovitostí	47
Obrázek 12: Informace o průmyslových zónách na webu obce	47
Obrázek 13: Zápisy z kontrolních výborů na webech obcí	48
Tabulka 1: Výsledky soutěže Zlatý erb za Pardubický kraj	35
Tabulka 2: Základní informační zdroje	37
Tabulka 3: Informace o rozvoji obce	37
Tabulka 4: Informace o podnikatelském prostředí	38
Tabulka 5: Informace o veřejné kontrole	39
Tabulka 6: Celkové výsledky jednotlivých kritérií	40
Tabulka 7: Dílčí výsledky a pořadí hodnocených obcí	50

SEZNAM ZKRATEK

NKÚ – Nejvyšší kontrolní úřad

ČR – Česká republika

ÚVOD

Při realizaci aktivit veřejné správy dochází k alokaci velkého objemu veřejných zdrojů a je proto potřeba kontrolovat, zda jsou tyto zdroje využívány efektivně. Vzhledem k tomu, že veřejný sektor obecně tenduje k neefektivnosti, je provádění veřejné kontroly významnou součástí fungování veřejného sektoru. Její provádění je svěřeno jak odborným orgánům, tak politickým reprezentacím, a to jak na úrovni obcí, tak krajů. Stejně tak se na veřejné kontrole podílí i veřejnost a provádí tzv. veřejnou kontrolu.

Veřejná kontrola hraje významnou roli i v procesu rozhodování o veřejných investicích, resp. o samotné alokaci běžných výdajů veřejných rozpočtů. Veřejnou kontrolu je totiž možné provádět jako dopřednou, a tedy posuzovat návrhy a rozpočty jednotlivých aktivit veřejné správy ještě před definitivním rozhodnutím.

Provádění kvalitní veřejné kontroly, a to jak laické, tak profesionální, je podmíněno kvalitními a dostupnými informacemi o různých činnostech. **Proto cílem této bakalářské práce je posoudit dostupnost, aktuálnost, obsah ekonomických dat, které zveřejňují vybrané obce Pardubického kraje na svých webových stránkách, případně v jiných veřejně dostupných materiálech.** Data budou posuzována pro potřeby pohledu provádění odborné i laické veřejné kontroly.

Pro splnění cíle práce je potřeba splnit i dílčí cíle, mezi které patří výběr kritérií, na základě kterých budou data hodnocena, stejně tak i výběr rozsahu informací sloužících k provádění veřejné kontroly.

Bakalářská práce se v první kapitole zaměří na definování pojmu veřejná kontrola, provede její dělení a charakteristiku. Bude zdůrazněna důležitost provádění veřejné kontroly na úrovni obcí, zejména v rámci výkonu samostatné působnosti obce. Další část práce bude věnována definování kritérií, která jsou nezbytná pro provedení hodnocení dat pro potřeby veřejné kontroly. Dále bude představen sběr dat a provedena analýza, posouzení kvality dat a následně budou interpretovány výsledky. V závěru je popsán výsledek práce a naplnění cílů.

1 VEŘEJNÝ SEKTOR A VEŘEJNÁ KONTROLA

1.1 Veřejný sektor

Národní hospodářství představuje soustavu ekonomických subjektů, které mezi sebou realizují různé druhy ekonomicko-sociálních vztahů (aktivit) na daném území. Národní hospodářství je možné dělit z různých pohledů. Nejtypičtějším jsou pohledy dělící národní hospodářství dle vlastnictví a financování.

Prvním významným dělením je **dle financování**. Kritériem je zdroj financí, odkud jednotlivé ekonomické subjekty získávají prostředky na své aktivity. Jedním z finančních zdrojů je zisk z výdělečných aktivit. Tyto subjekty tvoří tzv. ziskový sektor. Ty, které nejsou financovány ze zisků výdělečných aktivit, tvoří neziskový sektor. Ten je financován z veřejných rozpočtů případně soukromých zdrojů např. darů jednotlivých fyzických nebo právnických osob (Skovajsa, 2010, s. 30).

Druhým kritériem dělení je **dle vlastnictví**. Takto se národní hospodářství dělí na části, které jsou ve vlastnictví:

- a) státu (České republiky),
- b) územních samosprávných celků (krajů a obcí) a
- c) soukromých fyzických či právnických osob.

Na základě tohoto dělení se národní hospodářství dá rozdělit na dva základní sektory, a to sektor soukromý a veřejný.

Kombinací výše uvedených kritérií je možné rozdělit národní hospodářství do známých sektorů. Dle Meričkové a Stejskala (2013, s. 19) jsou to:

- ziskový soukromý sektor,
- neziskový soukromý sektor,
- neziskový veřejný sektor,
- ziskový veřejný sektor,
- sektor domácností.

Toto dělení národní hospodářství je využíváno pro definici subjektů, které se v jednotlivých sektorech objevují. Již zmíněný veřejný sektor je v tomto rozdělení označen jako sektor neziskový veřejný, někdy též jako tzv. druhý sektor.

„Veřejný sektor je ta část národního hospodářství, ve které jsou ve veřejném zájmu uspokojovány potřeby společnosti a občanů formou statků prostřednictvím veřejných služeb,

je financována převážně z veřejných rozpočtů, je řízena a spravována veřejnou správou, rozhoduje se v ní převážně s využitím veřejné volby a podléhá veřejné kontrole.“ (Rektořík a Šelešovský, 2003, s. 11)

Tetřevová (2008, s. 57) popisuje důvod existence veřejného sektoru právě z důvodu hrozby selhání trhu. To nastává v situaci, kdy je trhu zabráněno dosáhnout efektivnosti, spravedlnosti a stability. Faktem je, že trh nejen selhává ve specifických oblastech, ale v některých oblastech úplně chybí. Příčiny selhávání trhu a tedy příčiny existence veřejného sektoru se dělí na **mikroekonomické**, které mají souvislost s efektivností ekonomického systému. Nastávají v době, kdy při optimální alokaci vzácných zdrojů trh selhává, kvůli tomu není produkováno maximální možné množství statků nebo produkce nemá optimální strukturu, případně není produkováno s minimálními náklady. Podstatnou mikroekonomických příčin selhání je nedosahování Paretovského optima. **Makroekonomické** příčiny mají souvislost se stabilitou ekonomického systému. Situace na trhu může zapříčinit nestabilitu základních makroekonomických agregátů – platební bilance, produktu, existenci nezaměstnanosti a inflace. **Mimoekonomické** příčiny navazují na solidaritu, rovnost a spravedlnost. Trh přirozeně působí viditelnou diferenciací důchodů a bohatství, které bez regulace může vést až k nestabilitě společnosti (rozbroje mezi sociálními skupinami). Počáteční přerozdělení důchodu probíhá na trhu pomocí přerozdělovacích procesů. Stát usměrňuje tyto přerozdělovací procesy pomocí redistribučních opatření (typicky pomocí daní a transferů).

1.1.1 Znak a členění veřejného sektoru

Tetřevová (2008, s. 107) charakterizuje veřejný sektor jako **sektor netržní**. Statek nebo služba není nabízena na trhu za tržní cenu, „cena“ je definována za pomoci jiných mechanismů. Cena statků je nulová (zcela ji hradí stát z veřejných financí) nebo ve formě uživatelského poplatku (poplatek však neslouží ke krytí produkčních nákladů). O ceně rozhodují všichni voliči prostřednictvím svých volených zástupců. Dalším znakem je **neziskovost**. Cílem produkce není zisk, ale maximalizace užitku, jenž plyne ze zajišťování požadovaného množství kolektivních statků a služeb při dodržování principů řádného hospodáře. Veřejný sektor je financovaný z **veřejných financí**, využívá všech typů veřejných rozpočtů (rozpočet státní, územní nebo municipální). Největší příjmová část veřejných rozpočtů je tvořena daněmi, u kterých platí princip nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti. Sektor řídí a spravuje **veřejná správa**, jež je tvořena státní správou a samosprávami obcí a krajů. K rozhodování ve veřejném sektoru dochází skrze **veřejnou volbu**, a to za pomoci kolektivního rozhodování neboli politického hlasování. Veřejná volba

může mít charakter přímé nebo zastupitelské demokracie (poměrným nebo většinovým zastoupením). K přijetí rozhodnutí dochází aplikací pravidla jednomyslného kompromisu nebo většiny. Ve veřejném sektoru je možné se setkat s **veřejným** vlastnictvím. Účelem fungování veřejného sektoru je naplňování **veřejného zájmu** a správa veřejných věcí, přičemž musí být respektována kritéria efektivity a spravedlnosti. Veřejný sektor podléhá **veřejné kontrole**, veřejnost má právo i povinnost vykonávat přímou anebo nepřímou kontrolu.

Rektořík a kol. (2003, s. 15) člení **veřejný sektor podle kritéria potřeb** do šesti bloků odvětví. Jsou to:

- I. blok: odvětví společenských potřeb – veřejná správa, policie, justice, armáda;
- II. blok: odvětví rozvoje člověka – školství, kultura, tělesná kultura, zdravotnictví, sociální služby;
- III. blok: odvětví poznání a informací – věda a výzkum, informace, masmédiá;
- IV. blok: Odvětví technické infrastruktury – doprava, energetika, spoje, vodní hospodářství, odpadové hospodářství;
- V. blok: odvětví privátních statků podporovaných z veřejných rozpočtů – bydlení, zemědělství, lesnictví, rybolov;
- VI. blok: existenčních jistot – zaměstnanost, soc. zabezpečení, životní prostředí.

1.1.2 Role veřejného sektoru ve společnosti

Duben (2003, s. 71) popisuje, že rolí veřejného sektoru ve společnosti je předcházet tržním selháním a řešit jeho následky, které ovlivňují ekonomický a sociální vývoj. Pro zabezpečování této úlohy veřejným sektorem je zapotřebí náležitých struktur funkcí a jejich obsah. *„Protože veřejný sektor je propojen se státní správou, s vládou a jejími orgány, má celou řadu funkcí spojenou s fungováním státu jako společenstvím lidí na určitém území (ochranná, legislativní, organizačně správní role apod.; Duben, 2003, s. 71).*

K uskutečnění popsaného poslání musí veřejný sektor vykonávat řadu specifických rolí. Vymezení těchto funkcí není jednotné, Tetřevová (2008, s. 109) uvádí tyto: stát v roli **producenta** produkuje veřejné statky, čímž napomáhá tvoření pracovních míst a zároveň umožňuje rozvoj lidského potenciálu. **Sociální** role veřejného sektoru napomáhá zvyšovat životní úroveň obyvatel a uspokojovat potřeby specifické části občanů postižených např. chudobou. Veřejný sektor se prostřednictvím své role v oblasti **etiky** snaží ovlivnit žebříček

hodnot obyvatel a podporovat v nich solidaritu. Stát musí zajistit fungování principů demokracie a zabránit možným nepokojům a stávkám.

Vymezení jednotlivých funkcí ještě doplňuje Duben (2003, s. 72). Podle něj má **ekonomická** role veřejného sektoru za cíl zabezpečit produkci čistých a smíšených kolektivních statků z důvodu nezájmu soukromého sektoru. Přispívá k nárůstu spotřeby u příjmově slabších skupin za pomoci dotování cen určitých statků nebo za pomoci redistribuce příjmů a bohatství. Prostřednictvím veřejného sektoru je možné aktivní politikou zaměstnanosti snižovat nezaměstnanost. Tato role napomáhá tvorbě hrubého domácího produktu, a to vlastní produkcí a zároveň hospodářskou a fiskální politikou. **Sociální** role vytváří dobré sociální klima společnosti a zachovává sociální smír mezi ekonomickými subjekty, jako jsou stát, odbory a zaměstnavatelé. Prostřednictvím této role plní charitativní úkoly tím, že napomáhá uspokojovat individuální potřeby občanům, kteří nemají schopnost uspokojit tyto potřeby sami. **Etická** role vytváří podmínky a etické zásady, ve kterých bude podnikatelská sféra provozovat svou činnost, dbá na užitečnost soukromých statků a zamezuje nepříznivých vlivů na zdraví obyvatel. Veřejný sektor také dohlíží na zákonnost podnikatelských aktivit a kontroluje nenarušování zájmů ostatních lidí. **Politická** role má napomoci k vyřešení problémů společenské i ekonomické globalizace, jenž může ohrozit národní společenské zájmy.

1.1.3 Funkce veřejného sektoru

Hamerníková (2000, s. 28) uvádí, že někteří autoři přiřazují k veřejnému sektoru tři hlavní fiskální funkce – alokační, redistribuční a stabilizační. Pomocí těchto funkcí stát plně své stanovené cíle a úkoly.

Meričková a spol. (2014, s. 51 a další) popisuje, že **alokační funkce** má za cíl efektivní využívání vzácných zdrojů. Ekonomika dosahuje alokační efektivnosti, když se pohybuje na hranici výrobních kapacit. Tu lze popsat jako stav, kdy není možné vyrobit více jakéhokoliv statku, aniž by nesnížila výrobu statku jiného. **Redistribuční funkce** se snaží o dosažení sociálního smíru. Z důvodu zachování sociálního smíru dochází k přesunu (redistribuce) části prostředků bohatších k chudším. Příkladem takové intervence může být vydání peněz ze státního rozpočtu pomocí dotací. **Stabilizační funkce** je realizována pomocí hospodářské politiky státu, která provádí státní intervence do tržních struktur.

1.2 Veřejná kontrola

Veřejný sektor na všech svých úrovních provádí denně řadu zásadních rozhodnutí (např. o alokaci veřejných finančních prostředků nebo o redistribučních opatřeních atd.), která směřují k naplňování veřejných cílů. Naplňování těchto rozhodnutí ve velké míře ovlivňují řídicí procesy, které je nezbytné systematicky a průběžně kontrolovat (Němec a kol., 2010, s. 59). Jde o tzv. veřejnou kontrolu.

Němec a kol. (2010, s. 10) definují kontrolu ve veřejné správě jako jeden prvek řídicích procesů ve veřejné správě. Smyslem veřejné kontroly je skrze zpětnou vazbu zkoumat, jak dochází k plnění stanovených cílů veřejné správy.

Tetřevová (2008, s. 170) upřesňuje, že *„veřejná kontrola představuje soustavné hodnocení již nastalých, nastávajících či budoucích jevů a procesů ve veřejném sektoru, a to prováděné ve veřejném zájmu.“* Podstata takové veřejné kontroly tkví v tom, že je třeba zjistit dostupné informace o předmětu kontroly, tyto pak srovnat se stavem plánovaným. Zjištěné rozdíly pak musí být vyhodnoceny a na jejich základě provedena příslušná opatření.

Rektořík a Šelešovský (2002, s. 101) vnímají veřejnou kontrolu jako jeden ze základních charakteristických rysů veřejné správy. Její působnost spadá jak do státní správy, tak samosprávy. Připomínají, že předmětem veřejné kontroly je kontrolovat naplňování veřejných zájmů. Tedy zájmů jednotlivých občanů, resp. státu (veřejného sektoru), jež mnohé z kontrolovaných činností financuje z veřejných rozpočtů. Uvedení autoři uvádějí, že veřejnou kontrolu musí provádět jak odborné instituce, tak i občané. *„Jestliže se neprovádí dostatečně, pak je na straně daňových poplatníků do značné míry omezena možnost ovlivnit způsob vynakládání peněžních prostředků pocházejících z veřejných rozpočtů. Z hlediska věcného je problematika kontroly veřejné správy mnohem náročnější než kontrola v podnikatelské sféře národního hospodářství a podléhá navíc zásadám publicity, zásadám souvisejícím s povinností podávat veřejnosti a žádajícím subjektům informace“* (Rektořík a Šelešovský (2002, s. 101).

1.2.1 Druhy veřejné kontroly

Veřejná kontrola se liší **podle subjektu, který kontrolu provádí** a jeho odborných znalostí, na kontrolu laickou (občanskou) a profesionální (odbornou).

Občanská kontrola je realizována občany coby součástí jejich kontrolních obecných pravomocí. Všichni občané mají jak právo, tak povinnost realizovat kontrolu věcí veřejných a to přímo nebo nepřímo skrze zástupce ve volených orgánech.

V případě přímé kontroly se jedná o vlastní kontrolu občanem, který kontroluje vybrané záležitosti veřejného sektoru, jež je schopen ze svého pohledu hodnotit. Poznatky z takové kontroly se stávají podněty pro kontrolu profesionální. Samotná občanská kontrola může být realizována např. pokládáním dotazů (ústních či písemných). Ty je možné vznést na veřejných shromážděních nebo je směřovat na pracovníky institucí veřejného sektoru. Občané však přímou kontrolu z různých důvodů neprovádějí (nedisponují dostatečnými odbornými znalostmi, nedokáží posoudit jevy, které jsou předmětem kontroly, nemají zájem věnovat svůj volný čas kontrole apod.), jejich právo a povinnost na občanskou kontrolu tak není využíváno.

Nedostatečnou přímou kontrolu občany proto často nahrazuje kontrola samosprávnými volenými orgány na příslušné úrovni (obec, kraj, stát). Každý zvolený zástupce disponuje právem provádět kontrolu specifického okruhu činností, které jsou financovány z veřejného rozpočtu. Volení zástupci mohou kontrolu provádět např. skrze finanční nebo kontrolní výbory jednotlivých zastupitelstev obcí nebo krajů, zároveň mohou využít výbory a komise Poslanecké sněmovny nebo Senátu (Tetřevová, 2008, s. 171).

Dalším druhem veřejné kontroly je kontrola profesionální. „*Profesionální kontrolu, provádějí odborné kontrolní orgány (např. ve školství Česká školní inspekce, Nejvyšší kontrolní úřad, Veřejný ochránce práv apod.). Kontrolu provádějí jednak ze zákona, jednak z podnětů občanské kontroly a ze své vlastní iniciativy. Výsledky kontroly musí být zveřejňovány*“ (Rektořík a Šelešovský, 2002, s. 102).

Při volbě, který druh veřejné kontroly se použije, je potřeba vyhodnotit dle Tetřevové (2008, s. 172) následující kritéria:

- výše nároku na odbornou způsobilost kontrolované činnosti a
- důležitost kontrolované činnosti, včetně jejích následků pro společnost.

Čím vyšší nároky na odbornou způsobilost a důležitost kontrolované činnosti, tím více je třeba upřednostnit odbornou kontrolu prováděnou specializovanými pracovníky odborných úřadů či útvarů.

Jak občanská, tak i profesionální kontrola mají své nedostatky. Mezi negativa té občanské patří například nízká odbornost občanů, nesnadný přístup k informacím (zastaralé a neúplné informace), chybné určení priority kontrolovaných činností. Negativem profesionální kontroly je její náchylnost ke zneužití v politickém boji (Rektořík a Šelešovský, 2002, s. 102).

Dalším významným členěním veřejné kontroly je **dělení z hlediska času**. Jde o kontrolu předběžnou, průběžnou, následnou a závěrečnou (Němec a kol., 2010, s. 26). Předběžná kontrola je prováděna na začátku zamýšlené činnosti. Smyslem je určit, zda stanovené cíle a jejich popis v dokumentech splňuje všechny formální i obsahové parametry. Při kontrole formální stránky se zjišťuje, *„zda připravovaný alokační záměr a připravovaná implementační dokumentace související s alokací zdrojů odpovídají veškerým právním a účetním náležitostem.“* (Němec a kol., 2010, s. 28). V rámci kontroly obsahových parametrů je ověřován soulad mezi předpoklady a představou o budoucím výsledku dané činnosti (projektu). Konkrétně jde podle Němce (2010) o tyto kroky:

- kontrola zamýšlených a stanovených cílů uvažované akce,
- kontrola analýzy předpokladů a rámcových podmínek,
- posouzení adekvátnosti jednotlivých možných variant řešení,
- kontrola vhodnosti vymezených hodnotících kritérií,
- kontrola kalkulace nákladů a přínosů jednotlivých variant,
- posouzení identifikace rizik a jejich ohrožení souvisejících s realizací jednotlivých variant.

V této etapě kontroly se používají různé metody ekonomického hodnocení, např. nákladové, užitkové nebo nákladově-užitková metoda (CBA) pro prověření, jak alokační záměr naplňuje kritérium hospodárnosti, efektivnosti, účelnosti a zároveň, zda je očekávaný výsledek v souladu s racionálním využitím vzácných zdrojů.

Průběžná kontrola je používána v době, kdy po konkretizování cíle a výběru realizační varianty nastává činnost, která zhmotní plánovaný cíl. Realizace cíle je rozprostřena v čase, ve kterém je průběžně monitorována. I tento typ kontroly je možné realizovat se zaměřením na obsah a formu. Průběžná obsahová kontrola je prováděna vedoucími zaměstnanci organizačních útvarů nebo externími institucemi. Výstupem průběžné obsahové kontroly jsou informace, pomocí nichž lze porovnat plánované hodnoty ukazatelů a reálný stav. Na základě výsledku porovnání je možné rozhodnout o opatřeních, která povedou k plánovanému

cílovému stavu. Průběžná formální kontrola hodnotí korektnost proběhlých procesů po stránce účetní a dokumentační (Rektořík a kol. 2007, s. 172).

Následná kontrola je realizována po výsledcích průběžné kontroly. Zjišťuje, zda došlo k opravě nedostatků zjištěných v předchozí fázi kontroly. V praxi je možné provádět ještě tzn. nadstavbovou kontrolu, která má rysy průběžné kontroly, ale organizačně, personálně a časově je prováděna za pomoci kapacit následné kontroly. To může vést ke snížení nákladů. Následnou kontrolu lze realizovat jak interním orgánem veřejné správy, tak i nezávislým externím subjektem. Závěrečná kontrola má za cíl uskutečnit celkovou analýzu obsahové i formální stránky činnosti ve srovnání s plánovanými cíli. Její forma a struktura jsou shodné jako u předběžné kontroly.

Rektořík a Šelešovský (2003, s. 28) navíc ještě v rámci tohoto pojetí přidávají kontrolu soustavnou a občasnou:

- Soustavná (nepřetržitá) kontrola je náročná jak nákladově, tak na požadovaný počet pracovníků,
- občasná kontrola je prováděna v nepravidelných intervalech, zejména při změně vedoucích pracovníků.

1.2.2 Legislativní rámec veřejné kontroly

Veřejná kontrola je legislativně upravena řadou zákonů. Občanskou kontrolu upravuje především zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním a zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

V § 1 **petičního** zákona se uvádí, že „*každý má právo sám nebo společně s jinými obracet se na státní orgány se žádostmi, návrhy a stížnostmi ve věcech veřejného nebo jiného společného zájmu, které patří do působnosti těchto orgánů.*“ V § 2 je řečeno, že nikomu nesmí být v tomto právu bráněno a zároveň výkon petičního práva nesmí nikomu způsobovat újmu.

Další legislativní úpravu veřejné kontroly občany je možné nalézt v zákoně o **svobodném přístupu k informacím**. Dle § 2 jsou státní orgány, územní samosprávy, jejich orgány a veřejné instituce povinny poskytovat informace související s jejich působností – typicky pro potřebu laické i profesionální veřejné kontroly. Výjimku podle § 9 tvoří žádost o informace obsahující obchodní tajemství, v takovém případě je povinný subjekt neposkytne. Za porušení obchodního tajemství se nepovažuje poskytování informace o rozsahu a příjemci veřejných prostředků.

V zákoně č. 255/2012 Sb., o **kontrole (kontrolní úřad)** představuje právní normu upravující profesionální (často interní) kontrolu ve veřejném sektoru, ale také soukromých osob. V § 2 je napsáno, že kontrolní orgán zkoumá, zda kontrolovaný subjekt plní své povinnosti, jež mu ukládají právní předpisy nebo mu na základě těchto předpisů byly nařízeny. Paragraf 7 vymezuje oprávnění kontrolujícího subjektu v rámci kontroly vstupovat na pozemky, do budov, dopravních prostředků a dalších prostor. Výjimkou je pouze obydlí, které je ve vlastnictví nebo je používáno kontrolovanou osobou. Kontrolující má oprávnění vstoupit do obydlí pouze v případě, že je obydlí používáno k podnikání nebo z důvodu odstranění pochybností, zda je k těmto účelům používáno a nelze splnit kontrolu jinak. Majitelé a uživatelé objektu mají povinnosti kontrolujícímu subjektu umožnit přístup.

Zákon č. 320/2001 Sb., o **finanční kontrole ve veřejné správě** v § 1 „vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.“ Z tohoto znění jasně vyplývá, že jde o právní rámec kontroly profesionální, která je zaměřena na finanční toky ve veřejném sektoru. Podle § 4 je hlavním cílem finanční kontroly prověřovat, zda orgány veřejné správy nakládají s veřejnými prostředky v zajišťování svých úkolů podle právních předpisů a opatření, které se na ně vztahují. Zda jsou veřejné prostředky chráněny proti rizikům, nesrovnalostem nebo nedostatkům vzniklých při neúčelném, neekonomickém a neefektivním nakládáním s veřejnými prostředky, trestné činnosti nebo porušení právních předpisů. Zda dochází ke spolehlivému a časnému informování vedoucích orgánů veřejné správy o manipulaci s veřejnými prostředky.

Pravidla pro přezkoumání **hospodaření územních samospráv a dobrovolných svazků obcí** je obsaženo v zákoně č. 420/2004. V § 2 je vymezen předmět přezkoumání údajů o ročním hospodaření územního celku. Dle tohoto zákona se ověřuje, zda dochází k „*plnění příjmů a výdajů rozpočtu včetně peněžních operací, týkajících se rozpočtových prostředků, finančních operací, tvorby a používání peněžních fondů, nákladů, výnosů, různých peněžních operací. Logickou součástí kontroly je i vyúčtování a vypořádání finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, k rozpočtům krajů, k rozpočtům obcí, k jiným rozpočtům, ke státním fondům a k dalším osobám.*“ Dále předpokládá mj. provádění kontroly hospodaření s majetkem ve vlastnictví územních celků a majetkem státu a zadávání a realizace veřejných zakázek.

Zákon č. 218/2000 Sb., o **rozpočtových pravidlech** upravuje v § 39 odpovědnost za finanční kontrolu a určuje, kdo ji zajišťuje. Za hospodaření s prostředky státního rozpočtu a jinými peněžními prostředky státu ve své kapitole je odpovědný správce kapitoly. Kontrolu hospodaření s veřejnými prostředky zajišťuje ministerstvo, finanční úřady, kraje a správci kapitol.

1.2.3 Institucionální rámec veřejné kontroly

Institucionální veřejná kontrola se dělí na národní, regionální a místní úroveň. Na **národní úrovni** je nejdůležitější institucí Nejvyšší kontrolní úřad (NKÚ).

Působnost a postavení **Nejvyššího kontrolního úřadu** popisuje zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu. Nejvyšší kontrolní úřad musí být kvůli své kontrolní funkci nezávislým orgánem (definováno v § 2 zákona). Paragraf 3 vymezuje, co je předmětem kontroly Nejvyššího kontrolního úřadu. NKÚ kontroluje „*hospodaření se státním majetkem a finančními prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch právnických osob s výjimkou prostředků vybíraných obcemi nebo kraji v jejich samostatné působnosti; státního závěrečného účtu, plnění státního rozpočtu, hospodaření s prostředky, poskytnutými České republice ze zahraničí, a s prostředky, za něž převzal stát záruky, vydávání a umořování státních cenných papírů, zadávání státních zakázek.*“

V § 4 je popsáno, že NKÚ prověřuje soulad právních předpisů kontrolovaných činností, zkoumá jejich věcnou a formální správnost a hodnotí, zda jsou hospodárné, účelné a efektivní.

Na **regionální (krajské) úrovni** probíhá kontrola výkonu samostatné působnosti a přenesené působnosti podle § 86 zákona 129/2000 Sb. Paragraf 87 věnující se samostatné kontrole výkonu samostatné působnosti popisuje, že pokud je kontrolou shledán nezákonný postup kraje, předloží hejtman, popřípadě jím pověřený zástupce, spolu se seznámením s výsledky uskutečněné kontroly zastupitelstvu též návrh opatření k nápravě kontrolou zjištěných nedostatků a k zamezení jejich opakování, popřípadě jej seznámí se způsobem, jakým se tak již stalo. Informaci o jednání zastupitelstva v této věci včetně návrhu opatření k nápravě, popřípadě sdělení o způsobu nápravy, kraj neprodleně vyvěsí na úřední desce krajského úřadu po dobu nejméně 15 dnů. Současně tuto informaci zašle kraj ministerstvu. Povinnost zajistit nápravu nedostatků zjištěných kontrolou má kraj.

Zastupitelstvo kraje „*kontroluje plnění všech úloh kraje vyplývajících z působnosti kraje. Kontrolu vykonává zastupitelstvo prostřednictvím ostatních orgánů kraje* (Rektořík a kol., 2003, s. 60). Podle § 78 zastupitelstvo vždy zřizuje výbor finanční, výbor kontrolní a výbor

pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost. Členy finančního a kontrolního výboru nemohou být hejtman, zástupce hejtmána, ředitel ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na krajském úřadu.

Rada kraje kontroluje, zda dochází k uskutečňování úloh, jež plynou z usnesení zastupitelstva kraje. Rada ukládá a zároveň kontroluje plnění úkolů v samostatné působnosti krajského úřadu. V případě pochybností a obdržení podnětů od občanů a právnických osob, přezkoumává opatření, jež přijal krajský úřad v rámci samostatné působnosti. Řeší návrhy, připomínky a podněty obcí a právnických osob, které patří do územního obvodu kraje. Určují pravidla pro řešení petic a stížností. *„Projednává plnění úkolů právnických osob zakládaných a zřizovaných krajem a přijímá příslušná opatření k nápravě* (Rektořík a kol., 2003, s. 61)

Finanční výbor kraje kontroluje hospodaření s majetkem a financemi kraje. Kontroluje hospodaření právnických osob ve vlastnictví kraje. Zároveň dohlíží na využívání dotací a půjček poskytnutým obcím z krajského rozpočtu. Kontrolní výbor kontroluje, zda zastupitelstvo a rady kraje dodržují usnesení. Plní další kontrolní úkoly, kterými jej pověřil zastupitelstvo (Peková, 2011, s. 75).

Na **místní (obecní) úrovni** popisuje průběh kontroly Rektořík a kol. (2002, s. 104) Zastupitelstvo obce kontroluje, zda obec plní svou úlohu vyplývající z její působnosti, zda hospodaří s majetkem obce v mezích zákona, účelně a hospodárně. *„Zastupitelstvo obce vykonává kontrolu veškeré činnosti v rámci územního samosprávného celku. Kontrola je prováděna skrze rady a výbory. Zastupitelé mají právo být přítomni u kontroly, řešení stížností, oznámení a petic. Pravomoc výboru je omezena na oblast, pro kterou byly vytvořeny, jejich rozsah je stanoven zastupitelstvem. Po proběhnutí kontroly informují výbory o svých závěrech zastupitelstvo“* (Rektořík a kol., 2002, s. 104)

Rada obce má pravomoc si zřídit své iniciativní a poradní orgány komise, které napomáhají ke kontrole plnění úloh, jež plynou z usnesení zastupitelstva obce. Rada obce kontroluje obecní úřad a komise, ve vykonávání samostatné působnosti obce. V případě pochybností a obdržení podnětů přezkoumává opatření, jež přijal obecní úřad nebo komise v rámci samostatné působnosti. Rada určuje postup pro přijetí a vyřízení stížností a petic. Svá stanoviska předávají zastupitelstvu obce, pokud v rámci své činnosti objeví nedostatek v plnění usnesení zastupitelstva, tak současně se zprávou navrhuje opatření na jejich eliminaci (Polián, 2001, s. 152).

Výbory podle § 117 zákona o obcích, může zřídit zastupitelstvo obce jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Svá stanoviska a návrhy předkládají výbory zastupitelstvu obce. Finanční a kontrolní výbor zřizuje zastupitelstvo obce vždy. Paragraf 119 uvádí, že finanční a kontrolní výbory jsou nejméně tříčlenné. Jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu.

Finanční výbor obce provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. Zároveň plní další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce. Kontrolní výbor obce kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, je-li zřízena. Kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti. Zároveň plní další kontrolní úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce. O provedené kontrole výbor pořídí zápis, který obsahuje, co bylo kontrolováno, jaké nedostatky byly zjištěny a návrhy opatření směřující k odstranění nedostatků. Zápis podepisuje člen výboru, který provedl kontrol, a zaměstnanec, jehož činnost se kontrola týkala (Peková, 2004, s. 54).

2 REALIZACE VEŘEJNÉ KONTROLY

Veřejná kontrola probíhá v praxi státu a samosprávných orgánů na úrovni krajů a obcí podle legislativních pravidel zmíněných v první kapitole. Jejich skutečná procesní stránka se může mírně odlišovat, resp. může být příslušně modifikována pro místní potřeby. Tyto vnitřní předpisy vycházejí převážně z Metodického doporučení Ministerstva vnitra České republiky (2014) k provádění veřejné kontroly.

V souladu se zaměřením bakalářské práce nebude věnována pozornost finanční kontrole, resp. kontrole dodržování finanční (rozpočtové) kázně, a to jak kraji, obcemi, ani externími subjekty.

Metodické doporučení ke kontrole a dozoru Ministerstva vnitra rozděluje předměty kontrol výkonu samostatné působnosti kraje na:

- vytváření podmínek pro naplňování práv občana kraje,
- nakládání s nemovitým majetkem kraje,
- fungování orgánů kraje,
- zveřejňování informací a zveřejňování výročních zpráv o činnosti v oblasti poskytování informací.

Předměty kontrol výkonu samostatné působnosti obcí lze zařadit do těchto skupin:

- fungování orgánů obce,
- nakládání s nemovitým majetkem obce,
- vytváření podmínek pro naplňování práv občana obce,
- evidence právních předpisů města a dostupnost dalších právních předpisů,
- dodržování postupu při projednání závěrečného účtu obce a zprávy o přezkoumání hospodaření,
- dodržování postupu při vedení úřední desky,
- zveřejňování informací a zveřejňování výročních zpráv o činnosti v oblasti poskytování informací.

2.1 Společné rysy kontrolních procesů

V rámci kontrolního procesu existují určité úkony, které jsou kontrolám na různých úrovních společné. Jedním z nich je například možnost provedení úkonů předcházejících kontrole, která je v zákoně o kontrole ukotvena v § 3. Podle metodického doporučení Ministerstva vnitra jsou tyto úkony například využívány v situacích, kdy kontrolní orgán obdrží podnět,

ve kterém podatel upozorňuje na nedostatky výkonu samostatné či přenesené působnosti orgánů obcí a potřebuje zjistit, zda je kontrola nutná, tak si vyžádá podání vyjádření od konkrétní obce. Po vyjádření obce se kontrolní orgán rozhodne, zda je kontrola nutná či nikoliv. V případě, že se kontrolní orgán rozhodne kontrolu provést, je možné získané informace využít jako podklad pro kontrolní zjištění, vyhne se tak opětovnému zjišťování stejných informací v průběhu kontrol. Před zahájením samotné kontroly záleží na ochotě kontrolovaných osob spolupracovat s kontrolním orgánem, jde o fázi před zahájením kontroly, takže vzájemná práva a povinnosti kontrolujících a kontrolovaných osob nejsou aktivována. Kontrolovaná osoba se sama rozhodne zda informace poskytne či nikoliv.

Druhým společným prvkem kontrolního procesu je rozhodnutí o provedení kontroly a pověření těch, kteří mají kontrolu provést. Samotné pověření ke kontrole má podle Metodického doporučení ministerstva obvykle podobu písemného pověření k jednotlivé kontrole, a to jak v případě kontroly samostatné, tak i přenesené působnosti. Pověření obsahuje zejména identifikaci kontrolních orgánů, kontrolujícího a kontrolované osoby, předmět kontroly, datum vydání pověření a identifikaci a podpis osoby, jež pověření vydala. Jinou formou pověření může být forma průkazu, a to pouze pokud tak stanoví právní předpis. Třetím společným prvkem je zveřejňování informací o provedených kontrolách. To je upraveno v zákoně o kontrole a v Metodickém doporučení Ministerstva vnitra o kontrole a dozoru. Citovaná pravidla stanoví, že kontrolní orgán je povinen pravidelně, minimálně jednou ročně zveřejnit obecné informace o výsledcích kontrol, a to způsobem umožňující dálkový přístup. Tato povinnost slouží k zajištění transparentnosti kontrol, jelikož cílem kontrol není pouze náprava zjištěných nedostatků, ale i prevence. Navíc informace o kontrolách je nezbytné sdílet i s veřejností. V zákoně nejsou specifikované informace, jež mají být zveřejňovány. Kontrolní orgán tak má více možností, jak a které informace zveřejnit. Např. mohou být zveřejněny jednotlivé protokoly o kontrolách nebo souhrnná informace, která bude uvádět informace o všech kontrolách realizovaných kontrolním orgánem. V obou případech je potřeba dodržovat pravidla ochrany osobních údajů a dobré pověsti, ale zároveň je třeba zachovat dostatečně vypovídající hodnotu. Zveřejněná informace o výsledcích kontrol musí minimálně uvést předměty kontrol, počet vykonaných kontrol za sledované období, hodnocení provedených kontrol (uvedení nejčastějších a nejzávažnějších kontrolních zjištění a jejich příčin) a uložená opatření k nápravě.

2.1.1 Ochrana osobních údajů

Ochrana osobních údajů je zakotvena v zákoně 2/1993 Sb., listina základní práv a svobod. Jejím cílem je zabránit zneužití osobních údajů a zároveň umožnit nakládání s osobními údaji pro legální účely. Osobním údajem je podle zákona 101/2000 Sb., zákona o kontrole osobních údajů myšlena „*jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektů údajů. Subjekt údaje se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu.*“ Správce osobních údajů např. krajský úřad nebo obecní úřad s rozšířenou působností má podle § 5 zákona o kontrole osobních údajů následující práva a povinnosti:

- povinně určí, jaké nástroje a způsoby využije ke zpracování osobních údajů,
- zpracovává pouze korektní informace, které udržuje aktuální,
- osobní údaje shromažďuje pouze ke stanovenému účelu a v rozsahu, jenž je pro stanovený účel nezbytný.

Uchovávat osobní údaje pouze po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování. Po uplynutí této doby mohou být údaje uchovány pouze pro účely státní statistické služby, je potřeba dbát práva na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého života subjektů a jejich osobní údaje anonymizovat. Zpracovávat osobní údaje mimo účel, k němuž byly shromážděny lze podle § 3 téhož zákona například v případě odhalování trestné činnosti apod. nebo v případě souhlasu subjektu, o jehož údaje se jedná. Dále může údaje zpracovávat v případě nezbytném pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby, v takovém případě nesmí být zpracování v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života. Může poskytovat osobní údaje o veřejně činné osobě, funkcionáři či zaměstnanci veřejné správy, které vypovídají o jeho veřejné anebo úřední činnosti.

2.1.2 Povinně zveřejňované informace na úrovni obcí

Obec má podle zákona 106/1999 Sb., zákona o svobodném přístupu k informacím, § 5 povinnost zveřejňovat následující informace, a to ve svém sídle a svých úřadovnách na místě, které je všeobecně přístupné a musí umožnit pořízení kopie těchto informací:

- důvod a způsob založení povinného subjektu, včetně podmínek a principů, za kterých provozuje svoji činnost,

- popis své organizační struktury, místo a způsob, jak získat příslušné informace, kde lze podat žádost či stížnost, předložit návrh, podnět či jiné dožádání anebo obdržet rozhodnutí o právech a povinnostech osob,
- místo, lhůtu a způsob, kde lze podat opravný prostředek proti rozhodnutím povinného subjektu o právech a povinnostech osob, a to včetně výslovného uvedení požadavků, které jsou v této souvislosti kladeny na žadatele, jakož i popis postupů a pravidel, která je třeba dodržovat při těchto činnostech, a označení příslušného formuláře a způsob a místo, kde lze takový formulář získat,
- postup, který musí povinný subjekt dodržovat při vyřizování všech žádostí, návrhů i jiných dožádání občanů, a to včetně příslušných lhůt, které je třeba dodržovat,
- přehled nejdůležitějších předpisů, podle nichž povinný subjekt zejména jedná a rozhoduje, které stanovují právo žádat informace a povinnost poskytovat informace a které upravují další práva občanů ve vztahu k povinnému subjektu, a to včetně informace, kde a kdy jsou tyto předpisy poskytnuty k nahlédnutí,
- sazebník úhrad za poskytování informací,
- výroční zprávu za předcházející kalendářní rok o své činnosti v oblasti poskytování informací (§ 18),
- elektronickou adresu podatelny.

V úředních hodinách musí obce ve svém sídle zpřístupnit, právní předpisy vydávané v rámci své působnosti a seznamy hlavních dokumentů, zejména koncepční, strategické a programové povahy. Tyto informace představují zdroje pro veřejnou kontrolu.

2.1.3 Transparentnost

S přístupem k informacím úzce souvisí transparentnost. Tu lze chápat jako povinnost zveřejnit informace o činnosti veřejných subjektů. Podle Ondráčka (2005) buduje transparentnost důvěru veřejnosti vůči veřejným institucím a jejich nakládání s veřejnými prostředky. Transparentnost by měla pomoci preventivně předcházet chybám v hospodaření, případně chybným rozhodnutím (např. uzavření nevýhodné smlouvy na stavební práce nebo o nevýhodném úvěru). Je důležitá i přes její neúspornost a neefektivnosti v konečném důsledku. *„Existence transparentnosti přináší větší míru odpovědnosti, umožňuje veřejný dohled a tím zvyšuje celkovou legitimitu veřejného sektoru a může preventivně bránit korupci“* (Ondráček, 2005). Důležitost transparentnosti potvrdil také Nejvyšší správní soud,

když judikoval v rozhodnutí ze dne 7. května 2009, sp. zn. 1 As 29/2009-59¹, že: *“mezi základní atributy liberálně-demokratického státu patří důsledná implementace nástrojů limitujících různými způsoby nositele veřejné moci, daná vědomím o její možné zneužitelnosti. Jeden z těchto nástrojů představuje rovněž kontrola výkonu veřejné moci ze strany občanů, z čehož plyne imperativ otevřenosti a transparentnosti veřejné správy, bez kterého by tato kontrola nemohla být efektivně realizována.“*

2.2 Kontrola plnění usnesení v rámci samostatné působnosti²

Důležitou součástí kontrolních procesů je provádění kontroly plnění usnesení

- rady města či obce a
- zastupitelstva města či obce

Kontroluje-li se na naplňování usnesení rady nebo zastupitelstva města či obce, provádí tuto kontrolu kontrolní výbor zastupitelstva. Zpráva se zjištěními je předkládána radě města či obce k projednání. Proces vyhodnocení plnění usnesení probíhá tak, že odpovědná osoba okomentuje stav plnění příslušného usnesení a navrhne jeho vyřazení z evidence usnesení. Tyto komentáře se vyhodnocují na jednání kontrolního výboru a poté se zapracují do kontrolní zprávy. Obsahem kontrolní zprávy je souhrn žádostí o vyřazení z evidence. Za správnost a komplexnost kontrolní zprávy odpovídá její předkladatel, zpravidla předseda kontrolního výboru. V případě nedostatečného zdůvodnění nesplnění usnesení rady je kontrolní výbor zastupitelstva oprávněn požadovat další vysvětlení a případně v dané věci vyzvat k předložení řádné nebo informativní zprávy pro jednání rady města.

Po ukončení kontroly má odpovědná osoba další povinnosti dle zákona o územních samosprávných celcích. Následné povinnosti popisuje také Metodické doporučení Ministerstva vnitra ke kontrole a doзору. Základní povinnosti územních samosprávných celků navazující na kontrolu výkonu samostatné působnosti územních samosprávných celků je seznámení zastupitelstva územního samosprávného celku s výsledky realizované kontroly. Starosta obce má povinnost seznámit zastupitelstvo obce na jeho nejbližším zasedání, které se bude konat po ukončení kontroly. Pokud kontrola shledala postup územního samosprávného celku jako nezákonný, pak předloží starosta obce spolu s výsledky uskutečněné kontroly zastupitelstvu obce nebo městské části či městského obvodu též návrh opatření k nápravě kontrolou zjištěných nedostatků a k zamezení jejich opakování. Starosta případně informuje

¹ Převzato z: *Veřejná správa je službou veřejnosti*. Moderní Obec [online]. [cit. 2018-03-28]. Dostupné na WWW: <http://moderniobec.cz/verejna-sprava-je-sluzbou-verejnosti/>

² Zpracování na základě informací z Jednacího řádu rady st. města Pardubice

zastupitelstvo o způsobu, jakým byly nedostatky zjištěné kontrolou napraveny. Informace o jednání zastupitelstva obce nebo městské části či městského obvodu neprodleně vyvěsí na úřední desce obecního úřadu. Současnou povinností obcí je povinnost zaslat tuto informaci Ministerstvu vnitra, městská část či městský obvod pak magistrátu územně členěného statutárního města.

2.3 Veřejná kontrola naplňování plánu rozvoje obce

Veřejná kontrola se dotýká i plnění specifických úkolů vykonávaných obcemi v rámci samostatné působnosti. Jde o kontrolu plnění strategického plánu obce. Vzhledem k tomu, že jde o samostatnou působnost, musí obec (mimo obecné legislativní postupy uvedené výše) použít vlastní kontrolní procesy. Pomáhají jim v tom metodiky Ministerstva pro místní rozvoj – např. Metodika strategického řízení rozvoje obcí (2015).

To, jak se daří naplňovat strategický plán obce, tj. obec rozvíjet po všech stranách, se týká řady skupin občanů. Mezi nimi jsou ale i místní politici a třeba i neziskové organizace. Zodpovědnými orgány obce, které se musí naplňováním plánu zabývat povinně³, jsou:

- rada obce (jako poradní orgán, vstupuje do procesu při schvalování vyhodnocení strategického plánu obce a zadání aktualizace strategického plánu obce na základě zjištění vyhodnocení),
- starosta (jako odpovědná osoba za vyhodnocení strategického plánu obce),
- pověřený pracovník (jako věcně odpovědná osoba za zajištění vyhodnocení strategického plánu obce).

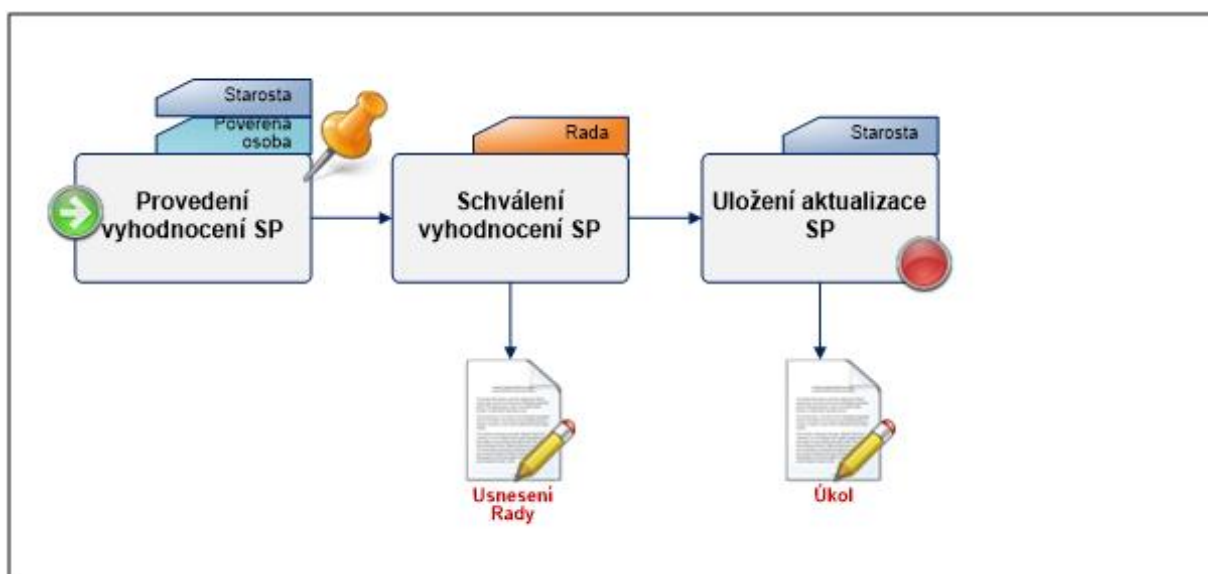
Proces veřejné (zejména laické) kontroly probíhá ve všech fázích strategického plánování (v průběhu tvorby, realizace i hodnocení). Proto je nezbytné poskytovat po celém průběhu dostatek kvalitních informací, a to jak pracovníkům obecního úřadu, zastupitelstvu obce, ale i veřejnosti. Ke komunikaci se volí formy a způsoby, které vychází ze zvyklostí obce. V průběhu realizace strategického plánu je důležité informovat občany především:

- o ročních akčních plánech včetně jejich vyhodnocení,
- o probíhajících aktivitách a jejich dílčích krocích v aktuálním čase včetně jejich očekávaného vlivu na dosažení plánovaných opatření a cílů,
- o změnách a aktualizacích programu rozvoje obce, a to včetně jejich zdůvodnění.

³ Dle vnitřního dokumentu města Bystrice: Analýza procesu: Kontrola plnění strategického plánu (2014).

I v průběhu realizace je možné zapojit veřejnost přímo do rozhodování a následné kontroly a to např. výběrem konkrétních aktivit pro realizaci v daném roce nebo veřejným projednáváním dané záležitosti.

Vnitřní předpis města Bystřice (Analýza procesu: Kontrola plnění strategického plánu, 2014) uvádí, že proces kontroly plnění strategického plánu obce je zahájen ze strany pověřené osoby, která na základě existujícího strategického plánu vyhodnotí jeho plnění. Pověřená osoba může v případě potřeby spolupracovat se starostou obce, pokud obec nemá administrativní aparát, tak se hodnocením zabývá starosta obce. Vzhledem k samosprávné povaze věci má v obou případech konečnou schvalovací a rozhodovací pravomoc zastupitelstvo obce. Z vyhodnocení je pověřenou osobou sepsána zpráva, která je předána ke schválení a určení dalšího postupu Radě obce. Hodnotící zpráva o realizaci strategického plánu obce je strukturovaný dokument, který obsahuje kompletní výsledky hodnocení realizace strategického plánu obce, tzn., že vyjadřuje, které dílčí kroky plánu byly realizovány, komentuje případné neplnění a navrhuje nápravná opatření. Zpráva tedy informuje o stavu plnění strategického plánu, o jeho reálných výstupech a o neplněných částech. Ve zprávě je uveden i celkový přehled finančního plnění v porovnání a navrhovanými objemy finančních prostředků. Zpráva o vyhodnocení kontroly strategického plánu obce je na jednání zastupitelstva projednána a schválena ve formě usnesení rady obce. Starosta obce na základě usnesení rady zadá pověřené osobě úkol aktualizovat strategický plán s ohledem na zjištění zprávy z vyhodnocení strategického plánu obce.

Obrázek 1: Znázornění postupných kroků kontroly strategického plánu

Zdroj: Kolektiv autorů: Analýza procesu: Kontrola plnění strategického plánu, 2014.

2.3.1 Základní principy kontroly a hodnocení strategického plánu obce

Metodika strategického rozvoje obcí (2015) rozděluje základní principy kontroly a hodnocení strategického plánu obce jsou tyto:

- nejnižší úroveň pro hodnocení je tzv. postupový krok (dílní část aktivity definována akčním plánem), hodnocením plnění postupových kroků se zároveň ověřuje plnění aktivity,
- hodnocením plnění aktivit se zjišťuje celkovou míru naplnění strategického plánu,
- prostřednictvím hodnocení dosažených výsledků a jejich dopadů se posuzuje (dokumentuje) úroveň naplnění cílů,
- kontrolou se rozumí především sledování plnění plánovaných aktivit. V případě hodnocení se dokumentuje, zda realizace aktivit a opatření dosahuje plánovaných cílů,
- nejnižší jednotkou kontroly a hodnocení realizace strategického plánu obce je postupový krok aktivity,
- pomocí kontroly postupových kroků se sleduje plnění a realizace konkrétní aktivity. U postupového kroku hodnotíme její faktickou naplněnost (obsah, finanční náklady a termín).

V případě odchylky od plánovaného stavu se zjišťuje příčina a navrhuje se nápravné opatření.

2.3.2 Hodnocení realizace strategického plánu

Podle Metodiky strategického řízení rozvoje obce (2015) je při hodnocení realizace strategického plánu obce je třeba veřejnosti sdělit, jak se obci daří v naplňování plánovaných opatření a cílů. Občané mají být informováni:

- o míře plnění plánovaných aktivit strategického plánu obce,
- o výsledcích realizovaných aktivit a jejich dopadu na splnění plánovaných opatření a cílů,
- o plánované i skutečné finanční náročnosti uskutečněných aktivit a celkovém finančním plnění strategického plánu obce.

Na základě hodnocení lze přesně interpretovat pozitivní/negativní výsledky a dopady plnění programu rozvoje obce a provést korektivní opatření. Proces hodnocení umožňuje:

- získat informace o plnění strategického plánu,
- analyzovat míru plnění, resp. příčiny neplnění, včetně přijetí nápravných opatření,
- zajistit zpětnou vazbu k úpravě řízení rozvoje obce.

Předmětem hodnocení je porovnání plánovaného a skutečného stavu, tzn., do jaké míry se daří realizací plánovaných aktivit naplnit plánované cíle, a to jak po věcné, finanční tak i časové stránce. Nejdůležitějšími podklady pro kontrolu a hodnocení jsou:

- schválený program rozvoje obce (včetně jeho aktualizací),
- jednotlivé akční plány realizace programu rozvoje obce.

Hodnocení se dělí podle období, ke kterému se vztahuje, a to na průběžné a závěrečné. **Průběžné hodnocení** plnění strategického plánu se odvíjí od výsledků hodnocení akčních plánů. Akční plány jsou vzhledem k uchopitelnosti jednoleté. Strategický plán je tvořen na střednědobý časový horizont. Průběžně se tedy hodnotí plnění daného roku u akčního i strategického plánu. **Závěrečné hodnocení** probíhá na konci období, ve kterém byl strategický plán realizován.

2.3.3 Průběžná kontrola plnění strategického plánu

Ve strategickém plánu rozvoje města Ústí nad Orlicí (2014) je popsáno, že při průběžné kontrole hodnocení dochází ke kontrole postupových kroků z hlediska kvantity, finančních nákladů a stanovaného harmonogramu. K průběžnému hodnocení se nejčastěji využívá dokument aktuální akční plán na vybraný rok, který definuje aktuálně realizované aktivity. Postupové kroky jsou dílčí realizační části aktivit, které jsou hodnoceny v absolutním vyjádření dokončeno/probíhá/nedokončeno. Aktivita je hodnocena podobně a za splněnou je označena při splnění všech jejích postupových kroků. V případě nastavení důležitosti aktivity, má každá aktivita procentuální podíl na plnění strategického plánu obce. Hodnotitel průběžně sleduje plnění postupových kroků a aktivit, zaznamenává případné neplnění a specifikuje jeho příčiny. V pravidelných intervalech podává hodnotitel zprávy o průběžném hodnocení na zasedání zastupitelstva obce. V návaznosti na výsledky průběžné kontroly dochází v pravidelných intervalech k hodnocení plnění strategického plánu obce. Nejčastěji se sleduje plnění strategického plánu v těchto fázích:

- **dílčí kontrola** a hodnocení naplnění strategického plánu se provádí obvykle jednou za rok a tomu odpovídá i zacílení kontroly. Kontroluje se především splnění plánovaných aktivit, porovnání skutečných a plánovaných finančních nákladů, přínos realizovaných aktivit k plnění celého strategického plánu. Výsledky kontroly musí být zohledněny v průběhu aktualizace plánu,
- **celkové závěrečné hodnocení** plnění strategického plánu obce při ukončení realizace. Zhodnotí se, zda všechny plánované aktivity na celé období byly realizovány (případě se hodnotí důvod, proč nebyly), hodnotí se míra naplnění jednotlivých cílů

(kvalitativně, kvantitativně), hodnocení výsledků a dosažených cílů. Součástí této fáze je i hodnocení naplnění plánu z ekonomického pohledu.

Celkové zhodnocení realizace strategického plánu je důležitým podkladem pro tvorbu nového strategického dokumentu obce a tím je zajištěna návaznost v rozvoji obce.

3 ANALÝZA INFORMACÍ POTŘEBNÝCH PRO VÝKON VEŘEJNÉ KONTROLY

Povinně zveřejňované informace pro výkon veřejné kontroly jsou pojednány v kapitole 2.1.2. Obce na svých webových stránkách zveřejňují informace umožňující dálkový přístup, které upravuje vyhláška č. 442/2006 Sb. Vizuální vzor obecního webu není jednoznačně určen. Převážná část obcí využívá služby externích společností na správu svých webových stránek, díky kterým jsou přehlednější. Nadále však zůstává velká informační nevyváženost mezi jednotlivými weby obcí, a to jak v přehlednosti, obsahu, tak aktuálnosti informací. Určitým vodítkem pro obce, ale i občany mohou být informace, které jsou hodnoceny v soutěži o nejkvalitnější obecní web. Jde o soutěž Zlatý erb, je pořádána od roku 1999 a jejím smyslem je navádět obce k publikování kvalitních informací pro občany (pro různé životní situace, mj. i pro veřejnou kontrolu).

Dle pravidel soutěže Zlatý erb jsou hodnoceny webové stránky obcí podle následujících kritérií:

- zveřejňování dle legislativy povinných informací,
- nabídka informací zveřejněných na úřední desce (právní předpisy, rozhodnutí a jiné dokumenty správních orgánů),
- publikace doplňkových informací jako je např. archiv usnesení a zápisů z jednání rady a zastupitelstva, adresář firem apod.),
- použitelnost webu, ovládání webu, navigace a přehlednost,
- a dalších (výtvarné zpracování, podpora DNSSEC, podpora zobrazení na mobilních zařízeních, bezbariérová přístupnost, rozšiřující informace).

Mezi povinné informace podle Metodiky Zlatého Erbu (2018), které musí obec zveřejnit, patří:

- popis vnitřní organizační struktury povinného subjektu (informace o vnitřních odborech a odděleních),
- seznam zřizovaných nebo řízených organizačních, příspěvkových a jiných organizací, které jsou obcí zřízeny nebo jsou jakkoli pravidelně navázány na rozpočet povinného subjektu,
- údaje o rozpočtu povinného subjektu v aktuálním a uplynulém roce,
- místo a způsob, jak získat příslušné informace (konkrétní návod, jak požádat úřad o poskytnutí informace, včetně popisu postupu),

- popisy postupů, které musí povinný subjekt dodržovat při vyřizování všech žádostí, návrhů i jiných dožádání občanů, a to včetně příslušných lhůt, které je třeba dodržovat,
- plné texty právních předpisů, vydaných v rámci věcné působnosti povinného subjektu (vyhlášky, nařízení, ...).

Podle Metodického doporučení k povinnému a dobrovolnému zveřejňování informací (2017) zákon o svobodném přístupu k informacím neukládá coby povinnou aktualizaci zveřejňovaných informací. Tento problém však řeší alespoň pro případy správních orgánů správní řád v § 6 odst. 1, který udává, že provádění změn a aktualizací bez zbytečných odkladů patří mezi základní zásady činnosti správních orgánů.

Podle výše uvedených kritérií byly v letech 2017 a 2018 (v předešlých letech se krajské kolo v Pardubickém kraji nekonalo) hodnoceny mj. i obsahy webových stránek obcí v Pardubickém kraji. Výsledky jsou uvedeny v tabulce 1.

Tabulka 1: Výsledky soutěže Zlatý erb za Pardubický kraj

	rok	1. místo	2. místo	3. místo
město	2018	Jablonné nad Orlicí	Bystré	-
	2017	Moravská Třebová	Bystré	Proseč
obec	2018	Sobětuchy	Rohoznice	Břehy
	2017	Semanín	Oucmanice	Býšť

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z: *Výsledky krajských kol. Zlatý erb: Titulní stránka* [online]. [cit. 16. 4. 2018]. Dostupné z WWW: <http://www.zlatyerb.cz/vysledky-krajskych-kol/ds-1016/p1=1457>

3.1 Data a kritéria hodnocení

V souladu s cílem bakalářské práce bude v dalším textu provedeno hodnocení vybraných informací, které mohou být důležitým informačním zdrojem pro provádění laické (občanské) kontroly.

Pro hodnocení byly zvoleny obce s rozšířenou působností v Pardubickém kraji:

- Česká Třebová,
- Hlinsko,
- Holice,
- Chrudim,

- Králíky,
- Lanškroun,
- Litomyšl,
- Moravská Třebová,
- Pardubice,
- Polička,
- Přelouč,
- Svitavy,
- Ústí nad Orlicí,
- Vysoké Mýto,
- Žamberk.

Obrázek 2: Rozložení jednotlivých obcí s rozšířenou působností v Pardubickém kraji

Zdroj: *Krajský úřad Pardubického kraje* [online]. ©2011 [cit. 16. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.pardubickykraj.cz/obce>

Vstupní data pro analýzu byly vyhledána autorem bakalářské práce na webových stránkách jednotlivých obcí.

Na základě rešerše literatury byla definována vlastní kritéria, která popisují úroveň dostupnosti primárních dat nezbytných pro provádění laické veřejné kontroly. Analyzované informace byly seskupeny do čtyř skupin:

- a) základní informace,
- b) informace o rozvoji obce,
- c) informace o podnikatelském prostředí v obci,

d) informace o veřejné kontrole.

V rámci skupiny základních informací byla hodnocena dílčí kritéria uvedená v tabulce 2.

Tabulka 2: Základní informační zdroje

Dílčí kritéria	Hodnotící indikátory
Publikace vyhlášek obce na webu	1 bod víc jak 3 kliknutí 2 body do 3 kliknutí
zveřejňování strategického plánu	0 bodů, pokud strategický plán nezveřejňují nebo není aktuální 1 bod, pokud obec zveřejňuje strategický plán na svých webových stránkách
Popis, jak může občan požádat o informace	0 bodů v případě, že udávají základní informace ze zákona o svobodném přístupu k informacím 1 bod v případě, že poskytují rozšířené informace vedoucí k podání žádosti 2 body, pokud mají na svých webových stránkách formulář k podání žádosti
archiv zápisů	1 bod v případě, že webové stránky obce obsahují zápisy z jednání zastupitelstva obce alespoň za posledních 10 let 2 body v případě, že zároveň obsahují i zápisy rady města za stejné období
zápisy z rady města a zastupitelstva města	1 bod v případě, pokud chybí zápisy rady města 2 body v případě, že webové stránky obsahují zápisy zastupitelstva města i rady města

Zdroj: vlastní zpracování

V rámci skupiny informací o rozvoji obce byla hodnocena dílčí kritéria uvedená v tabulce 3.

Tabulka 3: Informace o rozvoji obce

Dílčí kritéria	Hodnotící indikátory
aktualizace strategického plánu	0 bodů v případě, že neaktualizují 1 bod v případě, že aktualizují strategický plán minimálně jednou za tři roky

vyhodnocení strategického plánu	0 v případě, že nevyhodnocují 1 bod v případě, že vyhodnocují rozvoj obce min. za tři roky
---------------------------------	---

Zdroj: vlastní zpracování

V rámci skupiny informací o podnikatelském prostředí byla hodnocena dílčí kritéria uvedená v tabulce 4.

Tabulka 4: Informace o podnikatelském prostředí

Dílčí kritéria	Hodnotící indikátory
sekce pro podnikatele	0 v případě, že sekci nemají 1 bod v případě, že mají vyčleněnou sekci pro podnikatele
informace o dotacích	1 bod v případě, že jsou informace o dotacích schované pod odbory Městských úřadů 2 body v případě, že mají samostatnou sekci
informace o výběrových řízeních	0 bodů v případě, že nezveřejňují 1 bod v případě, že na webových stránkách obce zveřejňují informace o veřejných zakázkách
informace o dostupnosti prodeje nebo pronájmu nemovitostí	0 bodů v případě, že neobsahuje sekci ani informace 1 bod, pokud obecní web obsahuje informaci o možnosti pronájmu nebo prodeje nemovitostí 2 body v případě, že obecní web obsahuje sekci, v níž jsou zveřejněné nabídky pronájmu a prodeje nemovitostí
informace o průmyslových zónách	0 bodů v případě, že informace neposkytuje 1 bod v případě, že obec informuje o

	svých průmyslových zónách
--	---------------------------

Zdroj: vlastní zpracování

V rámci skupiny informací o veřejné kontrole byla hodnocena dílčí kritéria uvedená v tabulce 5.

Tabulka 5: Informace o veřejné kontrole

Dílčí kritéria	Hodnotící indikátory
informace o výsledcích veřejnosprávních kontrol	0 bodů v případě, že obec na svých webových stránkách neumožňuje přístup k výsledkům veřejnosprávních kontrol 1 bod v případě, že umožňuje
informace o kontrolách plnění usnesení zastupitelstva města a rady města	0 bodů v případě, že obec neinformuje 1 bod v případě, že obec informuje o kontrolách plnění usnesení zastupitelstva města a rady města
zprávy z výborů	0 bodů v případě nezveřejňování zápisů výboru 1 bod v případě zveřejňování zápisů do 3 let 2 body v případě, že obec zveřejňuje na webových stránkách zápisy kontrolního výboru za období delší než 3 roky
informace o tom, že občané mohou vykonávat veřejnou kontrolu	0 bodů v případě, že informace uvedena není 1 bod v případě, že na webových stránkách obce je informace o možnosti provádění veřejné kontroly občany
Informace, zda probíhá diskuse s občany	0 bodů v případě, že o diskusích s občany neinformuje na svých webových stránkách

	1 bod v případě, že obec o diskusích s občany informuje
--	---

Zdroj: vlastní zpracování

3.2 Výsledky hodnocení

V tabulce 6 jsou sumarizovány výsledky hodnocení jednotlivých kritérií provedených autorem bakalářské práce (podle systému hodnocení popsaného v kapitole 3.1).

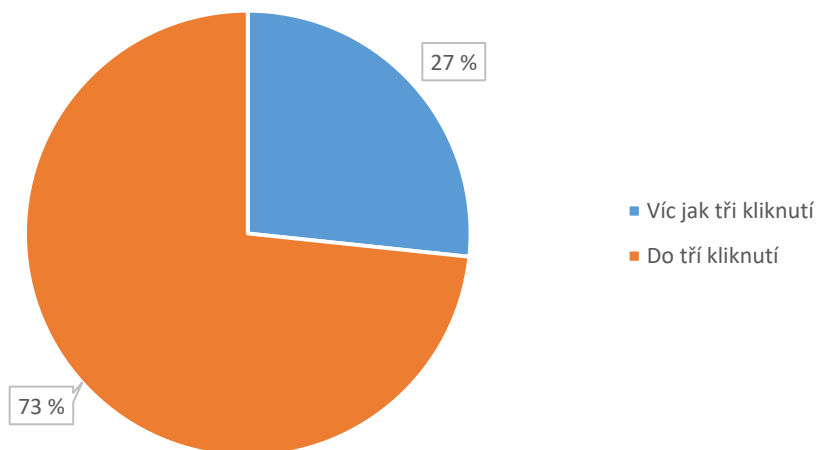
Tabulka 6: Celkové výsledky jednotlivých kritérií

Město (X _n)		Česká	Hlinsko	Holice	Chrudim	Králíky	Lanškroun	Litomyšl	Moravská	Pardubice	Polička	Přelouč	Svitavy	Ústí nad	Vysoké	Žamberk
		Třebová							Třebová					Orlicí	Mýto	
základní informační zdroje (H ₁)	dostupnost vyhlášek	2	2	2	1	2	1	2	2	1	2	1	2	2	2	2
	zveřejňování strategického plánu	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	1	1	0
	popis, jak může občan požádat o informace	1	3	2	3	3	3	3	2	1	3	1	1	2	2	1
	archiv zápisů	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2
	zápisy z rady města a zastupitelstva města	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1
rozvoj obce (H ₂)	aktualizace strategického plánu	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	1	0
	vyhodnocení strategického plánu (výroční zpráva)	1	0	0	1	0	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1
podnikatelské prostředí (H ₃)	sekce pro podnikatele	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0
	informace o dotacích	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2
	informace o výběrových řízeních	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	informace (cena, rozloha, ...) k pronájmu nebo prodeji nemovitostí	2	0	0	2	2	2	2	1	0	1	1	1	2	1	2
	informace o průmyslových zónách	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0
informace o veřejné kontrole (H ₃)	informace o výsledcích veřejnosprávních kontrol	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	1
	kontrola plnění usnesení	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	1
	zprávy z výborů	0	0	0	1	2	2	2	0	0	0	0	1	0	0	2
	informace o provádění veřejné kontroly občany	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	diskuse s občany	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0

Zdroj: vlastní zpracování

3.2.1 Hodnocení základních informačních zdrojů

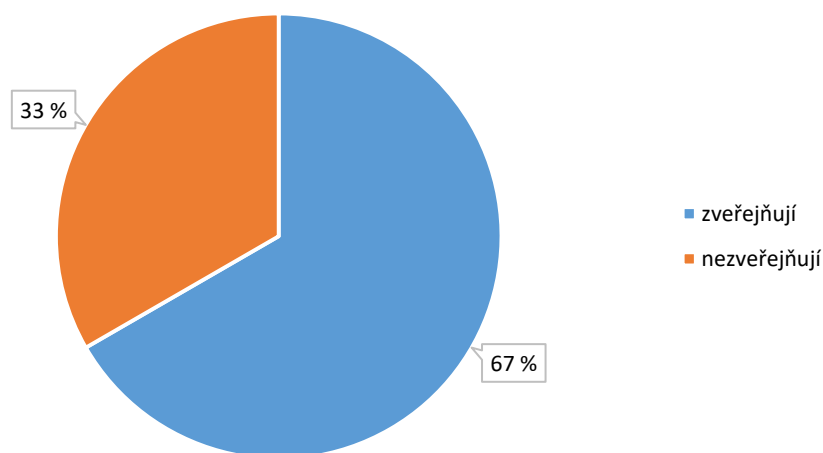
Dostupnost obecních vyhlášek u webových stránek hodnocených obcí je možné hodnotit pozitivně, u 73 % hodnocených obcí lze nalézt vyhlášky velmi snadno, tzv. „do tří kliknutí“, u 27 % hodnocených obcí musí občan procházet web podrobněji. Souhrnně lze konstatovat, že vyhlášky hodnocených měst byly zveřejněny ve všech případech a na většině webových stránek je možné tyto informace nalézt intuitivně.

Obrázek 3: Publikace vyhlášek obce na webu

Zdroj: vlastní zpracování

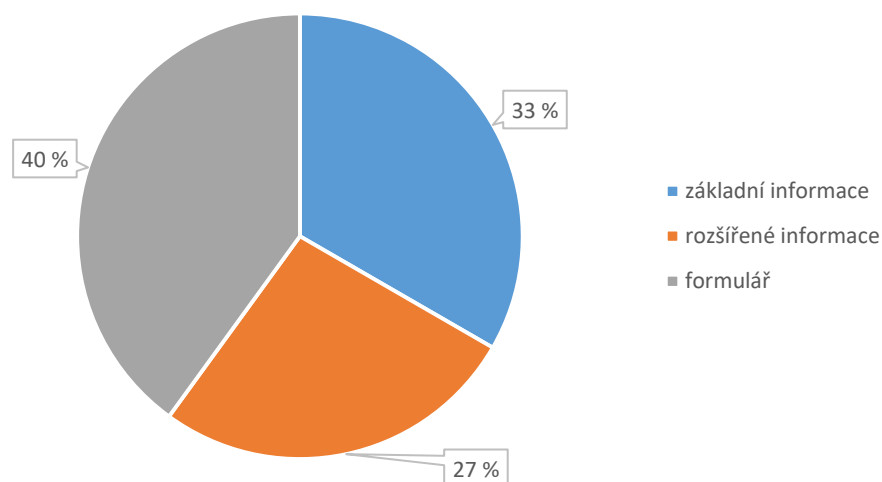
Strategický plán zveřejňuje dálkovým přístupem na webových stránkách 67 % hodnocených obcí a 33 % hodnocených obcí strategický plán nezveřejňuje nebo není aktuální. Vzhledem k tomu, že se jedná o dokument poskytující informace k dalšímu směřování vývoje obce, by procento zveřejňování strategických plánů mělo být určitě vyšší. Na základě strategického plánu obce, může občan porovnávat aktuální vývoj kroků, které obec realizuje a posoudit, zda obec rozhoduje v rámci cílů stanovených ve strategickém plánu obce.

Obrázek 4: Zveřejňování strategického plánu obce

Zdroj: vlastní zpracování

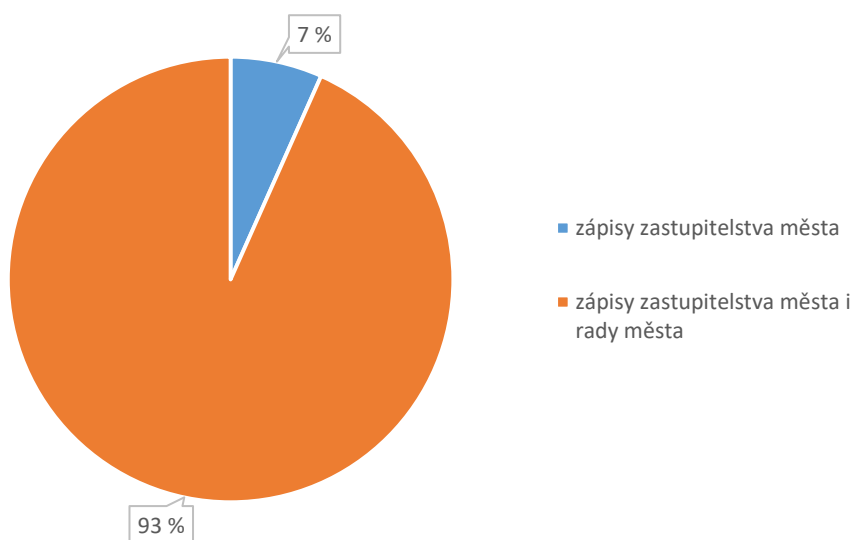
Popis, jak může občan požádat o informace, je možné na webových stránkách obcí snadno nalézt. Základní informace, tedy pouze informaci, že občan může požádat obec o informace na základě svobodného přístupu k informacím, zveřejňuje na svých webových stránkách 33 % hodnocených obcí. Další hodnocené obce na svých webových stránkách poskytují více informací, než je zákonem nařízeno. V případě 27 % obcí se jedná o rozšířené informace, které obsahují detailnější informace o způsobu a formulaci žádosti o poskytnutí informací. Zbýlých 40 % hodnocených obcí nabízí formuláře, které ulehčují občanům možnost podání žádosti o informaci a zjistit tak potřebné informace k realizaci laické veřejné kontroly.

Obrázek 5: Popis, jak může občan požádat o informace

Zdroj: vlastní zpracování

Archiv zápisů, obsahující zápisy zastupitelstva města a rady města za dobu alespoň posledních 10 let, zveřejňují všechny hodnocené obce (s výjimkou jedné, která nezveřejňuje žádné zápisy z jednání rady města). Souhrnně lze říci, že občané i podnikatelé a další subjekty mají dostatečný přístup k informacím z jednání samosprávných orgánů obce.

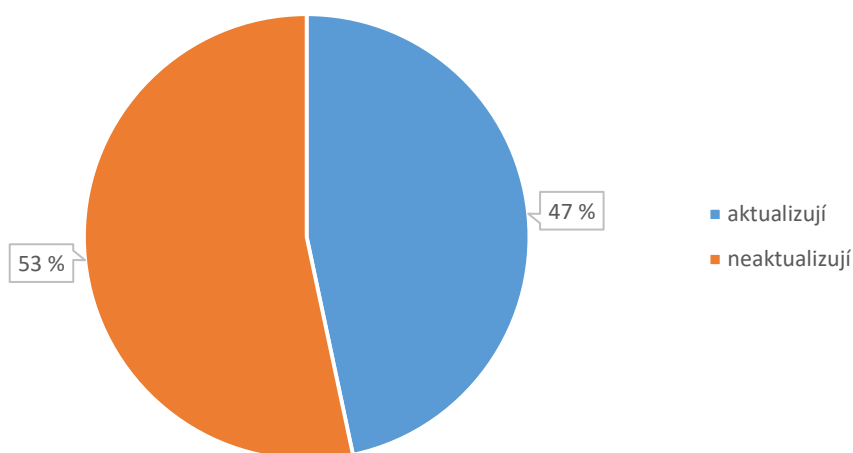
Obrázek 6: Dostupnost zápisů z jednání samosprávných orgánů obce

Zdroj: vlastní zpracování

3.2.2 Hodnocení informací o rozvoji obce

Další skupinou hodnocených kritérií jsou informace o rozvoji obce. Jedná se o informace, které by měly být dostupné pro veřejnou kontrolu, neboť se týkají především občanů a kvality jejich života v obci.

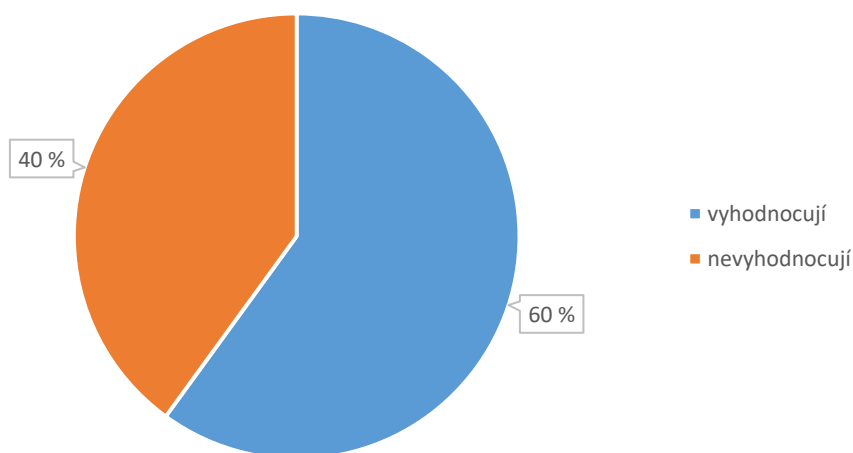
Aktualizace strategického plánu dálkovým přístupem na svých webových stránkách zveřejňuje pouze 47 % hodnocených obcí. Vzhledem k důležitosti aktualizace strategického plánu by počet obcí zveřejňující aktualizace svých rozvojových plánů měl být vyšší. Bez aktuálních informací nelze kontrolovat realizované kroky obce vedoucí ke splnění cílů strategického plánu, a tedy znemožňují realizaci veřejné kontroly. Souhrnně lze konstatovat, že v 53 % hodnocených obcí není možné provádět laickou veřejnou kontrolu, bez nutnosti podat žádost o tyto informace.

Obrázek 7: Aktualizace strategického plánu

Zdroj: vlastní zpracování

Vyhodnocení jednotlivých akčních plánů (dílčích cílů) strategického plánu nepublikuje celých 40 % hodnocených obcí. Vzhledem k výsledkům z předešlého kritéria není tento výsledek překvapivý. Toto kritérium je však pro veřejnou kontrolu vykonávanou občanem důležité. Díky jeho nedostupnosti nelze vyhodnotit činnost vedení obce ani za předešlé roky.

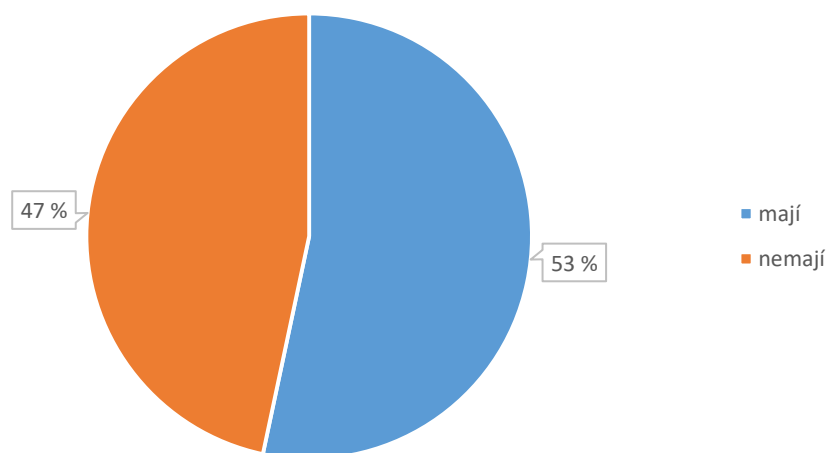
Obrázek 8: Vyhodnocení strategického plánu na webu obce

Zdroj: vlastní zpracování

3.2.3 Hodnocení informací o podnikatelském prostředí v obci

Podnikatelé jsou důležitou skupinou aktivních obyvatel obce, kteří přispívají k naplňování strategických rozvojových plánů, jsou stejně jako občané spolupracující skupinou, která může vykonávat veřejnou kontrolu.

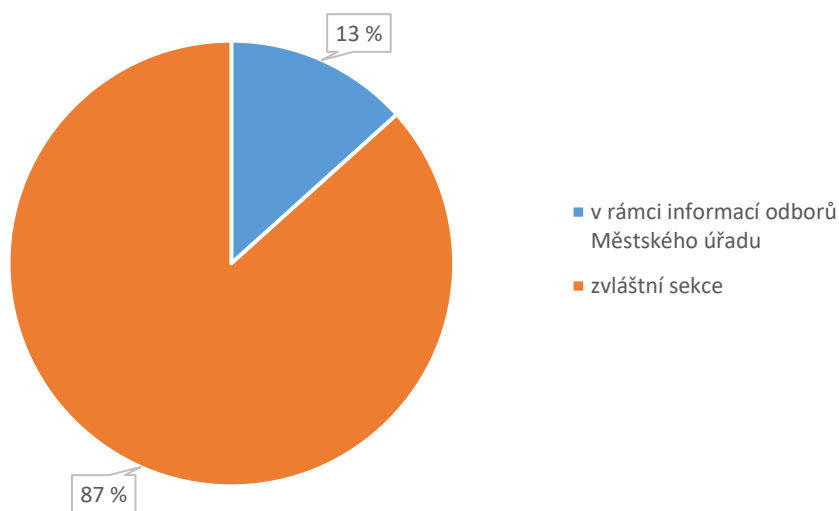
Informace o výběrových řízeních zveřejňují všechny hodnocené obce. Sekci „informace pro podnikatele“ má na svých webových stránkách 53 % hodnocených obcí. Nejde však o zdroj informací pro veřejnou kontrolu, slouží spíše k přehlednosti webu pro občana navštěvující webové stránky.

Obrázek 9: Informace pro podnikatele v samostatné sekci

Zdroj: vlastní zpracování

Informace o poskytovaných dotacích pro podnikatele na svých webových stránkách zveřejňují všechny hodnocené obce. Pouze u 13 % z nich jsou informace o dotacích dostupné u jednotlivých odborů Městského úřadu. U zbylých 87 % jsou informace o dotacích uvedené ve zvláštní sekci.

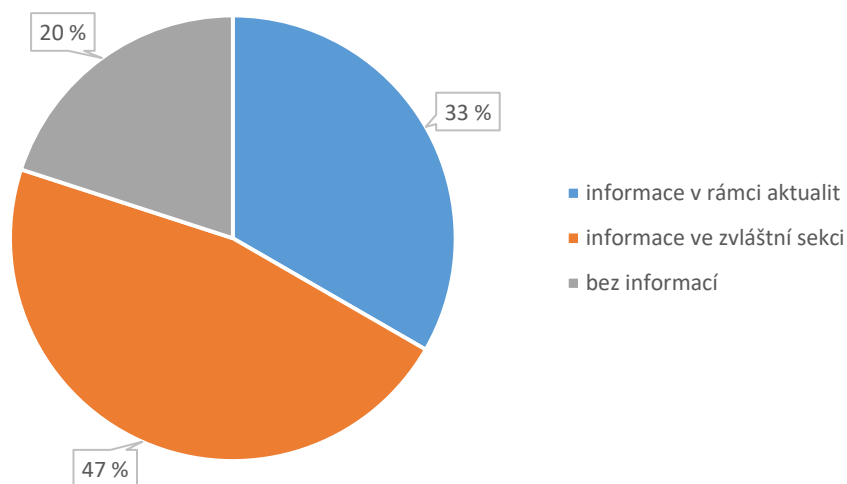

Obrázek 10: Informace o dotacích

Zdroj: vlastní zpracování

Informace (cena, rozloha, ...) k prodeji nebo pronájmu majetku obcí pro podnikatele zveřejňuje na svých webových stránkách 80 % hodnocených obcí. Webové stránky 47 %

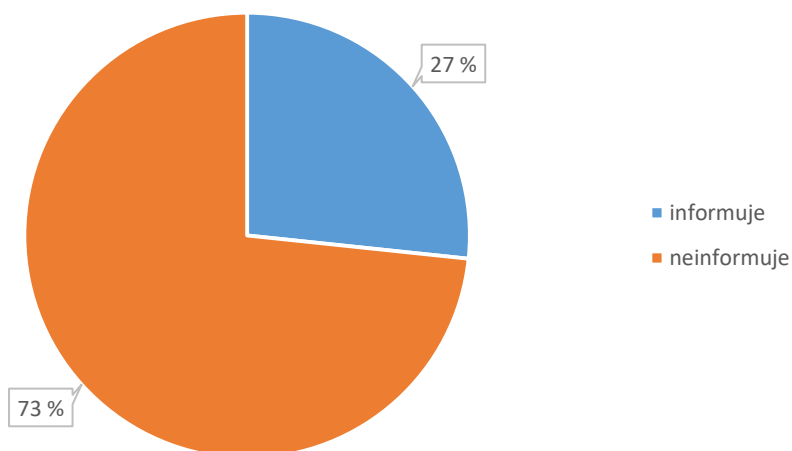
z nich obsahují i samotnou přehlednou sekci, která je věnována prodeji a pronájmu nemovitostí vhodných pro podnikatele. U 33 % obcí jsou informace o prodeji a pronájmu nemovitostí zveřejněny pouze jako informace v aktualitách, což není příliš přehledné.

Obrázek 11: Informace (cena, rozloha, ...) k pronájmu nebo prodeji nemovitostí

Zdroj: vlastní zpracování

Informace o průmyslových zónách na svých webových stránkách zveřejňuje pouze 27 % hodnocených obcí. Pro objektivní posouzení je však třeba uznat, že pouze 60 % hodnocených obcí má ve svém katastru průmyslovou zónu. Po této korekci se poměr obcí, které informace o průmyslové zóně zveřejňují, zvýšil na 44 %.

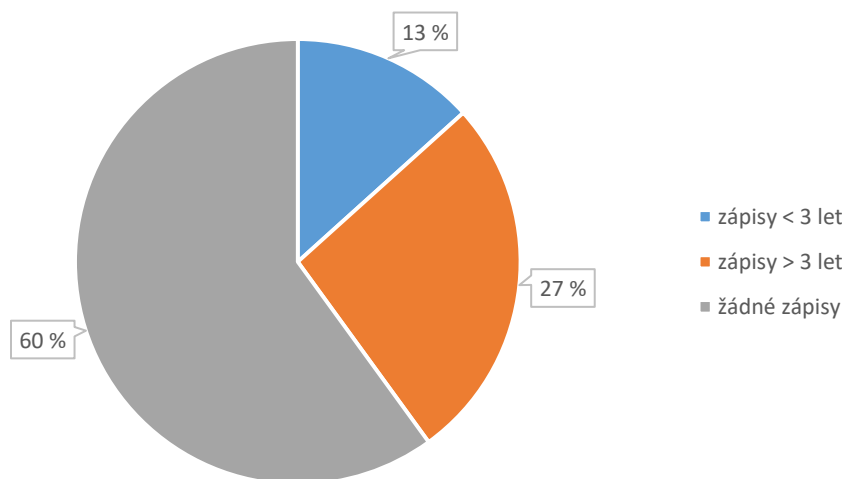

Obrázek 12: Informace o průmyslových zónách na webu obce

Zdroj: vlastní zpracování

3.2.4 Hodnocení informací o veřejné kontrole

Zápisy ze zasedání kontrolních výborů na svých internetových stránkách nezveřejňuje celých 60 % hodnocených obcí. Pouze 27 % hodnocených obcí zveřejňuje na webových stránkách zápisy kontrolních výborů za období delší než 3 roky. Vzhledem k informacím potřebné pro veřejnou kontrolu jsou výsledky tohoto hodnotícího kritéria nedostačující.

Obrázek 13: Zápisy z kontrolních výborů na webech obcí

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky veřejnosprávních kontrol na svých webových stránkách zveřejňuje pouze jedna z hodnocených obcí. Informace o kontrole plnění usnesení zastupitelstva města a rady obce na svých webových stránkách přímo nezveřejňuje žádná z hodnocených obcí. Pouze 33 % obcí zveřejňuje informaci, že se výsledky veřejnosprávních kontrol berou na vědomí nebo že k nim došlo.

Informaci o tom, že občané mohou vykonávat veřejnou kontrolu, nezmiňuje žádná z hodnocených obcí na svých webových stránkách. O veřejných diskusích s občany na aktuální témata informuje na svých webových stránkách pouze 13 % hodnocených obcí.

3.3 Shrnutí výsledků

Dle výsledků z hodnocení kritérií v rámci jednotlivých skupin (uvedených v kapitole 3.2) lze konstatovat, že všechny hodnocené obce poskytují dostatečné množství základních informací (především o chodu obce a jejím rozhodování) coby podklady pro provádění laické veřejné

kontroly. V této skupině byl zjištěn jediný nedostatek – třetina hodnocených obcí nezveřejňuje strategický plán. Vzhledem k tomu, že na základě tohoto plánu se obce rozvíjejí, měly by takto zásadní strategický dokument povinně zveřejňovat.

Z výsledků hodnocení kritérií týkajících se informací o podnikatelském prostředí (kapitola 3.2.3) vyplývá, že obce v dostatečné míře poskytují tento druh informací. Jen u kritéria „informace o průmyslových zónách“ byly zjištěny negativní výsledky. Hodnocení „informací o rozvoji obce“ (kapitola 3.2.2) dokládá, že obce v základním souboru nezveřejňují dostatek informací. Výsledky mohou souviset s tím, že část hodnocených obcí nezveřejňuje svůj strategický plán. Dvě z hodnocených kritérií v této skupině (tj. aktualizace strategického plánu a vyhodnocení strategického plánu) mají vysokou důležitost v souvislosti s veřejnou kontrolou. Ani tato významnost však obce nenutí informace zveřejňovat. U poslední hodnocené skupiny kritérií (informace pro veřejnou kontrolu; kapitola 3.2.4) byly zjištěny nejhůřší výsledky.

Obec poskytující nejvíce informací k veřejné kontrole může být hodnocena maximem 24 bodů, dolní hranicí jsou 4 body. Přehled sumárních výsledků za jednotlivé skupiny kritérií je uveden v tabulce 7.

Aby bylo možné provést celkovou analýzu hodnocených obcí podle stanovených kritérií týkající se dostupnosti informací pro potřeby veřejné kontroly, je nezbytné stanovit každé skupině kritérií individuální váhu. Ta byla autorem práce podle významnosti informace pro potřeby veřejné kontroly stanovena takto:

- základní informační zdroje (V_1): váha 2,
- informace o rozvoji obce (V_2): váha 2,
- podnikatelské prostředí (V_3): váha 1,
- informace o veřejné kontrole (V_4): váha 3.

Stanovené váhy kritérií a empirické hodnoty (tabulka 6) lze využít k výpočtu celkového váženého bodového skóre nezbytného pro výsledný ranking. Vážené skóre se vypočte jako

$$X_n = V_1 H_1 + V_2 H_2 + V_3 H_3 + V_4 H_4, \quad (1)$$

kde X_n je výsledek hodnocení pro danou obec n ,

$H_1 - H_4$ je součet hodnot jednotlivých kritérií v konkrétní skupině,

$V_1 - V_4$ je váha stanovena pro konkrétní skupinu.

Při nastavených parametrech a použití vzorce (1) může hodnocená obec získat maximálně 47 bodů a minimálně 6 bodů. Přehled dosažených výsledků je uveden v tabulce 7.

Tabulka 7: Dílčí výsledky a pořadí hodnocených obcí

město	Součty bodových ohodnocení za skupinu				Celkem			
	základní informační zdroje	informace o rozvoji obce	podnika- telské prostředí	informace o veřejné kontrolě	body	pořadí	vážené body	pořadí
Lanškroun	6	1	5	4	16	2.	31	1.
Ústí nad Orlicí	7	1	7	2	17	1.	29	2.
Králíky	8	1	5	2	16	3.	29	3.
Žamberk	5	1	5	4	15	6.	29	4.
Litomyšl	7	1	6	2	16	4.	28	5.
Vysoké Mýto	7	2	4	2	15	7.	28	6.
Chrudim	7	2	6	1	16	5.	27	7.
Česká Třebová	6	1	6	1	14	8.	23	8.
Pardubice	5	2	3	2	12	9.	23	9.
Holice	7	1	4	0	12	10.	20	10.
Moravská Třebová	7	1	4	0	12	11.	20	11.
Políčka	8	0	4	0	12	12.	20	12.
Svitavy	3	1	6	2	12	13.	20	13.
Hlinsko	7	0	4	0	11	14.	18	14.
Přelouč	5	1	5	0	11	15.	17	15.

Zdroj: vlastní zpracování

Celkové pořadí hodnocených obcí je v tabulce 7 provedeno dvojím způsobem – první pořadí odpovídá neváženému bodovému součtu, druhé součtu po zohlednění stanovených vah. Srovnání těchto dvou seznamů pomáhá odhalit, které z obcí poskytují nejvíce informací pro veřejnou kontrolu (ideální situací je, že obec má přibližně stejné pořadí v obou seznamech, případně si polepšila v pořadí na základě váženého bodování). Typickým příkladem jsou města Lanškroun a Ústí nad Orlicí (pořadí 1. a 2. v obou seznamech). Stejně tak lze výsledky interpretovat u měst ve spodní části hodnotící škály.

Průměrný bodový zisk (nevážený) je 13,6 bodů. Tuto hranici překonala víc jak polovina hodnocených obcí, což lze hodnotit pozitivně. U váženého bodování je průměr víc jak 24 bodů.

Provedené hodnocení může napomoci odhalit slabé stránky jednotlivých měst v oblasti poskytování informací dálkovým přístupem. Tou se u většiny obcí stalo kritérium „informace o veřejné kontrole“. Jen přibližně polovina hodnocených obcí poskytuje informace o proběhlých kontrolách, jejich výsledcích a opatřeních na webových stránkách. Chce-li občan získat podobné informace, musí si je vyžádat, což samo o sobě je překážkou pro získání těchto informací.

Z výsledků vyplývá, že dobře hodnocené obce poskytují informace logicky uspořádané a snadno dohledatelné na webových stránkách obce (typicky jde o aktuální platné vyhlášky obce, archiv zápisů z jednání zastupitelstva města a rady města, aktualizovaný strategický plán rozvoje obce společně s jeho vyhodnocením). Poskytované informace by měly být rozděleny do samostatných sekcí, kde jsou shromážděny informace pro vybraných okruh příjemců (např. firmy, živnostníky, občany, turisty, neziskové organizace). Zároveň by se měl občan na webových stránkách dozvědět, že sám může vykonávat laickou veřejnou kontrolu, případně i jak. Vhodným způsobem poskytování aktuálních informací občanům by měly být i veřejná projednávání či diskuse s občany.

ZÁVĚR

Veřejná kontrola je důležitou součástí veřejného sektoru. Je mechanismem ověřujícím způsoby nakládání s veřejnými prostředky, ale i činnosti volených zástupců. Občan má právo být informován o výsledcích práce jím volených zástupců a neměly by mu v tom být kladeny překážky. Je právě předmětem laické veřejné kontroly srovnat, jak se plány rozvoje shodují se skutečnými výsledky.

Cílem bakalářské práce bylo posoudit, zda vybrané obce Pardubického kraje poskytují na svých webových stránkách dostatečně kvalitní informace pro účely provádění laické veřejné kontroly.

V první části bakalářské práce je definována veřejná kontrola a související teoretické koncepty. Na základě rešerše literatury bylo definováno 17 hodnotících kritérií rozdělených do čtyř tematických skupin. U vybraných obcí byla vyhodnocena všechna kritéria a následně byla autorem bakalářské práce stanovena váha hodnocených skupin kritérií. V poslední části práce jsou interpretovány výsledky analýzy, ze kterých vyplývá pozitivně, že více jak polovina hodnocených obcí překračuje průměrný počet bodů. Je třeba připustit, že analyzované výsledky jsou závislé na kritériích a váhách, které byly nastaveny autorem bakalářské práce.

Z výsledků hodnocení vyplývá, že je velký rozdíl v šíři a záběru poskytovaných informací, které obce zveřejňují na svých webových stránkách. Obce by tento nepoměr mohly řešit inspirováním se od jiných obcí, které publikují na svých webových stránkách přehledně velký rozsah informací. Některým hodnoceným obcím chybí zveřejnit dokument strategického rozvoje. Vzhledem k informacím, které strategický plán poskytuje, by mělo být povinností tento dokument na webových stránkách obcí zveřejňovat, včetně jeho aktualizací a vyhodnocení. Při hodnocení informovanosti o možnosti požádat o informace (na základě zákona o svobodném přístupu k informacím), má téměř polovina hodnocených obcí formulář, jenž napomáhá občanovi vznést dotaz a zároveň zajistí, že se dotaz dostane na správné místo a bude na něj reagováno. Ostatní obce by se mohly inspirovat a implementovat formuláře na své webové stránky a ulehčit tak zjišťování informací občany a realizaci laické veřejné kontroly. Více jak polovina obcí nezveřejňuje zápisy ze zasedání kontrolních výborů. Vzhledem k tomu, že se jedná o důležité informace o fungování samosprávných orgánů, by tuto informaci měly zveřejňovat všechny obce. Z výsledků analýzy je zřejmé, že obce neinformují občany o tom, že mohou provádět laickou veřejnou kontrolu, což je pochopitelné.

Na druhou stranu jde o maximální otevřenost a transparentnost samosprávných procesů obce a napomáhá to zlepšit vztahy s občany.

LITERATURA

DUBEN, Rostislav. *Veřejný sektor I.: (charakteristika a teoretická východiska)*. Praha: Oeconomica, 2003. 354 s. ISBN 80-245-0588-6.

HAMERNÍKOVÁ, Bojka. *Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru*. Praha: Eurolex Bohemia, 2000. 213 s. ISBN 80-902752-3-0.

MIKUŠOVÁ MERIČKOVÁ, Beáta a Jan STEJSKAL. *Teorie a praxe veřejné ekonomiky*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 263 s. ISBN 978-80-7478-526-9.

MIKUŠOVÁ MERIČKOVÁ, Beáta a Jan STEJSKAL. *Veřejná ekonomie*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2013. 102 s. ISBN 978-80-7395-578-6.

NEMEC, Juraj. *Kontrola ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. 158 s. ISBN 978-80-7357-558-8.

PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

POLIÁN, M. *Organizace a činnost veřejné správy*. Praha: Prospektrum, 2001. 342 s. ISBN 80-7175-098-0.

REKTOŘÍK, Jaroslav a Jan ŠELEŠOVSKÝ. *Jak řídit kraj, město, obec: rukověť územní samosprávy*. 2. díl. Brno: Masarykova univerzita, 2002. 135 s.

REKTOŘÍK, Jaroslav a Jan ŠELEŠOVSKÝ. *Kontrolní systémy veřejné správy a veřejného sektoru*. Praha: Ekopress, 2003. 212s. ISBN 80-86119-72-6.

REKTOŘÍK, Jaroslav. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 309 s. ISBN 978-80-86929-29-3.

SKOVAJSA, Marek. *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. Praha: Portál, 2010. 372 s. ISBN 978-80-7367-681-0.

TETŘEVOVÁ, Liběna. *Veřejná ekonomie*. Praha: Professional Publishing, 2008. 185 s. ISBN 978-80-86946-79-5.

Metodiky publikované na internetu

Dokumenty ODK – Ministerstvo vnitra České republiky. Úvodní strana – Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2018 [cit. 19.04.2018]. Dostupné

z: <http://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicke-materialy-k-zakonnym-zmocnenim.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

Metodické doporučení MV k povinnému a dobrovolnému zveřejňování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím (§ 5): Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů ČR. Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů ČR: Titulní stránka [online]. [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <http://www.tajemnici.cz/metodicke-doporuceni-mv-k-povinnemu-a-dobrovolnemu-zverejnovani-informaci-podle-zakona-o-svobodnem-pristupu-k-informacim-5/d-5624>

Metodické pokyny 2018: Přehled dokumentů: Zlatý erb. Zlatý erb: Titulní stránka [online]. [cit. 19.04.2018]. Dostupné

z: http://www.zlatyerb.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=200005&id=1456&n=metodicke-pokyny-2018&p1=1502

Informace z webových stránek

Boj s korupcí – Transparency International. Boj s korupcí – Transparency International [online]. [cit. 19.04.2018]. Dostupné z:

http://transint.xred.cz/doc/vz_studie_text.pdf

Česká Třebová: Titulní stránka. Česká Třebová: Titulní stránka [online]. [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <https://www.ceska-trebova.cz/>

Hlinsko.cz. Úvodní stránka HLINSKO.cz [online]. [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <http://www.hlinsko.cz/>

Chrudim: Titulní stránka. Chrudim: Titulní stránka [online]. [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <http://www.chrudim.eu/>

Krajský úřad Pardubického kraje [online]. ©2011 [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <https://www.pardubickykraj.cz/obce>

Kraliky.eu. www.kraliky.eu [online]. Copyright © [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <https://www.kraliky.eu/>

Město – Oficiální stránky Města Přelouče. Město – Oficiální stránky Města Přelouče [online]. Copyright © 2018 [cit. 19.04.2018]. [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <http://www.mestoprelouc.cz/>

Město Bystřice – Oficiální stránky města Bystřice. Město Bystřice – Oficiální stránky města Bystřice [online]. Copyright © 2018 [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: http://www.mestobystrice.cz/e_download.php?file=data/editor/101cs_3.docx&original=n%C3%A1vrh-procesu-kontrola-plneni-strategick%C3%A9ho-pl%C3%A1nu-to-be-verze-2_9.docx

Město Holice. Město Holice [online]. Copyright © 2014 Město Holice [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <http://www.holice.eu/>

Město Lanškroun: Titulní stránka. Město Lanškroun: Titulní stránka [online]. [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <https://www.lanskroun.eu/>

Město Litomyšl: Moderní historické město. Město Litomyšl: Moderní historické město [online]. Copyright © 2011 [cit. 19.04.2018]. [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <http://litomysl.cz/>

Město Ústí nad Orlicí – oficiální stránky. Město Ústí nad Orlicí – oficiální stránky. [online]. [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <https://www.ustinadorlici.cz/cs/>

Město Vysoké Mýto – oficiální stránky. Město Vysoké Mýto – oficiální stránky[online]. Copyright © 2012 [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <http://www.vysoke-myto.cz/>

Město Žamberk. Město Žamberk [online]. [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <http://www.zamberk.cz/>

Moravská Třebová. Moravská Třebová [online]. Copyright © 2000 [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <http://www.moravskatrebova.cz/>

Obcepro.cz. Program rozvoje obcí [online]. [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: http://www.obcepro.cz/web/data/metodika_rizeni_obce_a_hodnoceni_pro.pdf

Pardubice.eu. Jednací řád města Pardubice. [online]. [cit. 2018-04-19]. Dostupné z: <http://www.pardubice.eu/urad/mestske-obvody/mestsky-obvod-pardubice-ii-polabiny-cihelna/radnice/rada/jednaci-rad/>

Pardubice.eu. Pardubice.eu [online]. [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <https://www.pardubice.eu/>

Polička – oficiální stránky města. [online]. Copyright ©2018 [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <http://www.policka.org/>

Strategický plán – Město Ústí nad Orlicí. [online]. Copyright © 2018 [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <https://www.ustinadorlici.cz/cs/mesto/strategicke-dokumenty/strategicky-plan>

Svitavy. Svitavy [online]. Copyright © 2018 [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <https://www.svitavy.cz/>

Veřejná správa je službou veřejnosti. Moderní Obec [online]. [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <http://moderniobec.cz/verejna-sprava-je-sluzbou-verejnosti/>

Výsledky krajských kol. Zlatý erb: Titulní stránka [online]. [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <http://www.zlatyerb.cz/vysledky-krajskych-kol/ds-1016/p1=1457>

Seznam použitých právních norem

zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním v platném znění

zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod v platném znění

zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu v patném znění

zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím v platném znění

zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v platném znění

zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) v platném znění

zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) v platném znění

zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) v platném znění

zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole) v platném znění

zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí v platném znění

zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád) v platném znění

vyhláška č. 442/2006 Sb., kterou se stanoví struktura informací zveřejňovaných o povinném subjektu způsobem umožňujícím dálkový přístup v platném znění